Leto LXXII, št. 76 Poštnina plačana v gotovini. — Die Postgebühr bar bezahlt. Preis - cena L 1

Uredništvo i uprava, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001—4004 Mesečna naročnina 18 lir, za inozemstvo 31.50 lir. — Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnine in 10.894 za inserate. — Izključno zastopstvo za Italijo in inozemstvo: UPI S. A. Milano. Rokopisov ne vračamo.

SLOVENEC

APRIL - 1944
2
NEDELJA

Erbitterte Abwehrschlacht im Süden der Ostfront dauert an

Durchbruchsversuche bei Pleskau gescheitert - Erfolgreiche Gegenangriffe nördlich Kowel - Vorstösse gegen Cassino ergebnislos - 5 britische Schnellboote beschädigt - Im März 156.000 BRT versenkt

DNB Aus dem Führerhauptquartier, 1. April. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Die Abwehrschlacht im Süden der Ostfront zwischen dem unteren ukrainischen Bug und dem Pruth, südwestlich Proskurow, bei Stanislau, um Tarnopol und im Raum von Brody dauert in schweren wechselvollen Kämpfen an. Die Bolschewisten erlitten erneut hohe Verluste und verloren 38 Panzer und 20 Geschütze.

In den Kämpfen haben sich die schlesisch - sächsisch - ostmärkische 384. Infanteriedivision unter Führung des Generalleutnants de Salengre-Drabbe und die Sturmgeschützbrigade 278 hervorragend bewährt. Der Kommandeur eines Grenadier-Regiments, Oberst Philippi, zeichnete sich durch besondere Tapferkeit aus.

Bei und nördlich Kowel scheiterten heftige feindliche Angriffe. Gegenangriffe unserer Truppen gewannen trotz zunehmenden feindlichen Widerstandes Boden. Zwischen dem Dnjepr und Tschaussy wurden starke örtliche Angriffe der Sowjets abgewehrt, eine Einbruchsstelle im Gegenangriff nach heftigen Kämpfen bereinigt.

Südlich Pleskau traten die Sowjets mit starker Panzer- und Schlachtfliegerunterstützung zum Angriff an. Ihre Durchbruchsversuche wurden in erbitterten Kämpfen unter Abschuss von 18 feindlichen Panzern vereitelt und örtliche Einbrüche abgeriegelt.

In Italien scheiterten mehrere feindliche Vorstösse gegen den Ostteil von Cassino. Stosstrupps sprengten feindliche Widerstandsnester und Gefechtsstände. Munitionslager wurden durch unsere Artillerie in Brand geschossen.

Einige feindliche Störflugzeuge überflogen in den späten Abendstunden des 31. März Westdeutschland.

Sicherungsfahrzeuge der Kriegsmarine wehrten in der vergangenen Nacht vor Terschelling britische Schnellbootangriffe auf ein deutsches Geleit ab und beschädigten dabei von vier angreifenden Booten drei schwer. Andere Sicherungsfahrzeuge schossen vor der Somme-Mündung zwei feindliche Schnellboote in Brand.

Im Kampf gegen die britisch-nordamerikanische Nachschubflotte versenkten Kriegsmarine und Luftwaffe im Monat März 29 Handelsschiffe mit 156.000 BRT, 31 weitere Schiffe mit 176.000 BRT wurden durch Bomben- und Torpedotreffer beschädigt. Mit dem Untergang vieler dieser Schiffe kann gerechnet werden.

An feindlichen Kriegsschiffen wurden 22 Zerstörer und Geleitfahrzeuge, 2 Unterseeboote und 12 Schnellboote versenkt. 4 Zerstörer und 15 Schnellboote wurden zum Teil so schwer beschädigt, dass auch mit deren Verlust zu rechnen ist.

Ogorčena obrambna bitka na jugu vzhodnega bojišča še traja

Prebijalni poskusi pri Pskovu izjalovljeni - Uspešni protinapadi severno od Kovlja - Brezuspešni sunki proti Cassinu Pet angleških hitrih bojnih čolnov poškodovanih - V marcu je bilo potopljenih za 156.000 ton ladij

Führerjev glavni stan, 1. aprila. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Obrambna bitka na jugu vzhodnega bojišča med spodnjim ukrajinskim Bugom in Prutom, jugozahodno od Proskurova, pri Stanislavovu, za Tarnopol in na področju pri Brodih še traja v hudih, spremenjenih polnih bojih. Boljševiki so doživeli ponovno hude izgube ter izgubili 38 oklepnikov in 20 topov.

V bojih sta se odlično izkazali šlesko-saška-vzhodnomarška 384. divizija pešcev pod vodstvom generalnega poročnika De Salengre-Drabbeja in napadalno topniška brigada 278. Poveljnik nekega grenadirskega polka, polkovnik Philippi, se je odlikoval s posebno hrabrostjo.

Pri in severno od Kovlja so se izjalovili močni sovražni napadi. Protinapadi naših čet so pridobili kljub naraščajočemu sovražnemu odporu nekaj ozemlja. Med Dnjeprom in Čavsi so bili odbiti močni krajevni sovjetski napadi, neko vdorno mesto je bilo v protinapadu po ogorčenih bitkah očiščeno.

Južno od Pskova so pričeli Sovjeti napadati z močno podporo oklepnikov in bojnih letal. Njihovi prebijalni poskusi so bili v ogorčenih bitkah preprečeni potem, ko je bilo 18 sovražnih oklepnikov uničenih in krajevni vdori zajezeni.

V Italiji so se izjalovili številni sovražni sunki proti vzhodnemu delu Cassina. Napadalni oddelki so razdejali sovražna odporna gnezda in bojne položaje. Naše topništvo je zažgalo skladišča streliva.

Nekaj sovražnikovih motilnih letal je preletelo v poznih večernih urah 31. marca zapadno Nemčijo.

Zaščitne ladje vojne mornarice so odhile v pretekli noči pred Teršelingom napad britanskih hitrih bojnih čolnov na neko nemško spremljavo ter težko poškodovale pri tem 3 čolne od 4 napadajočih. Druge zaščitne ladje so s streli zažgale pred izlivom Somme dva sovražna hitra bojna čolna.

V borbi proti britansko-severnoameriški preskrbovalni mornarici sta potopili vojna mornarica in letalstvo v mesecu marcu 29 trgovskih ladij s skupno 156.000 tonami. 31 nadaljnjih ladij s 176.000 tonami je bilo z bombami in torpedi poškodovanih. Mnogo teh ladij je bržkone potonilo.

Od sovražnikovih bojnih ladij je bilo potopljenih 22 rušilcev in zaščitnih ladij spremljave, dve podmornici in 12 hitrih bojnih čolnov. Štirje rušilci in 15 hitrih bojnih čolnov je bilo deloma tako težko poškodovanih, da moremo računati tudi z njihovo potopitvijo.

Brzojavke med Hitlerjem in Sztojayem

Berlin, 31. marca. Ob priliki osnovanja nove vlade je poslal madžarski ministrski predsednik in zunajni minister Sztojay Führerju brzojavko, v kateri mu zagotavlja, da preveva madžarsko vlado in madžarski narod nezlomljivo in verno bratstvo v orožju, ki se je obneslo že v zadnji svetovni vojni ter v sedanjem boju proti boljševizmu.

Führer je odgovoril ministrskemu predsedniku s prisrčno brzojavko.

Maršala von Manstein in von Kleist odlikovana

Führerjev glavni stan, 31. marca. Führer je podelil maršaloma von Mansteinu in von Kleistu meče k hrastovemu listu viteškega križca Železnega križa.

Bičanič prosjači za Broza

Stockholm, 31. marca. Po poročilih iz Londona je Titov »poslanik« v Angliji Rudolf Bičanič zaprosil britanska oblastva, naj »zaščitijo« paroplovne koristi jugoslovanskega naroda pred Puričevo vlado, ki razpolaga z vsemi jugoslovanskimi ladjami v inozemstvu. Prošnja je sledila podobni prošnji glede jugoslovanskega zlata v britanskih in ameriških bankah. Zato je verjetno, da enako kot prva ne bo imela uspeha.

Zamujena priložnost

Vigo, 31. 3. Mnogi uradniki AMGOT-a mislijo, piše londonski »Daily Telegraph«, da bi se bilo z boljšimi načrti in z dalekovidnejšo londonsko in washingtonsko politiko mogoče izogniti marsikakim sedaj vladajočim razmeram v južni Italiji. Zamudili so priliko, da bi pokazali, da »demokracija prinaša svobodo«.

Seja madžar. ministrskega sveta

Budimpešta, 1. aprila. Člani vlade so zasedali pod predsedstvom ministrskega predsednika Sztojaya v petek dopoldne. Določili so vsebino vladne izjave in sklicanje parlamenta po Veliki noči; obema zbornicama bo sporočen izčrpen program vlade.

Spremembe v švedski vojski

Stockholm, 1. aprila. S 1. aprilom nastopi, kakor je bilo sklenjeno koncem lanskega leta, menjava v zasedbi mesta vrhovnega poveljnika švedske oborožene sile. Dosedanjega šefa generala Thoer-Nell-a bo zamenjal general Jung.

Dalje je zamenjal poveljnika vojske generala Holmquista general Douglas.

Letos ne bo papeževe velikonočne poslanice

Milano, 1. aprila. Iz Vatikanskega mesta poroča agencija »Stefani«, da bo papež na velikonočno nedeljo bral sv. mašo v svoji zasebni kapeli; po radiju pa ne bo poslal svetovni javnosti nikake velikonočne poslanice.

Italijanski časnikar umorjen

Milano, 1. aprila. Glavni urednik dnevnika »Gazzetta del Popolo« Capelli je padel v včerajšnjih dopoldanskih urah v Turinu kot žrtev terorističnega napada. V trenutku, ko je glavni urednik zapustil svoj avto ter se napotil proti svojemu stanovanju, ga je nepoznani atentator iz največje bližine z več streli iz samokresa ustrelil.

Veliko židovsko zborovanje v Moskvi

Riga, 1. aprila. Po vesti moskovskega radija bo v nedeljo popoldne v Moskvi veliko zborovanje židov, tretje te vrste, na katerem bodo govorili tudi znani židovski politiki in znanstveniki. Zborovanje bodo prenašale tudi sovjetske radijske postaje.

Kratka poročila

Stockholm, 31. marca. »New York Times« javlja, da sta Roosevelt in Churchill v Teheranu opustila misel na vdor na Balkan, da bi se osredotočila na drugo bojišče v zahodni Evropi.

Budimpešta, 31. marca. Vladna odredba določa, da bodo morali od 5. aprila dalje vsi Židje od šestih let naprej izven doma nositi na levi strani prsi suknjeno rumeno šesterokrako zvezdo v velikosti 10×10 cm.

Bern. Kakor je sporočil Hull 24 odličnim republikanskim poslancem, sta USA in Anglija na konferenci v Moskvi sprejeli obveznosti do Sovjetov. Konkretne podatke o vsebini teh obveznosti pa poslancem niso bile sporočene.

Stockholm. Kakor poroča Reuter, stavka po poročilih od petka v Yorkshireu v premogovnikih 90.000 rudarjev in vajencev.

Zgodba prisilnega mobiliziranca Marka

SS—PK 31. 3.

Visok in z bledim, suhim obrazom se ziblje na dveh lesenih bergljah. Odpet italijanski vojaški plašč mu pada z upognjenih ramen. Njegove temne oči, ki leže v globokih jamicah, me gledajo, ko mi pravi:

»Rad bi vedel, kakšna je bila moja zgodba? Težko bi povedal, kako se je vse pričelo. Ko je tako nenadoma izbruhnila vojna, sem bil desetar v bivši armadi in pravkar na dopustu v svoji vasi. Hotel sem nazaj k svojemu polku. Na postaji, ki je oddaljena nekaj ur od moje vasi, je vladal velik nered. Vlaki niso več vozili, vse je govorilo, da je Beograd v razvalinah ter da so Nemci že globoko v deželi in da se jim naša vojska ne more ustavljati. Nato so prišli ljudje, ki so pravili, kako grozno postopajo Nemci. Vsepovsod streljajo, kmetom jemljejo zadnjo kravo iz hleva, otroke love in jih pošiljajo v Nemčijo, kjer se morajo učiti nemščine in tako postati Nemci! In vsaka govorica je bila hujša in bolj divja od prejšnje.

Gospod, poznal sem mnogo Nemcev, saj sem Dalmatinec. Vsa leta so prihajali k nam, toda vedno so bili prijazni ter so nam dali zaslužiti. Naše otroke pa so često obdarovali.

Moj oče je služil v cesarsko-kraljevi armadi, bil je v svetovni vojni skupaj z Nemci na italijanskem bojišču. Često mi je dejal: »Nemci so dobri tovariši!« Boril se je hrabro ter je dobil pri Avstrijcih malo in veliko srebrno kolajno za hrabrost. »Nemci so dobri tovariši!« je dejal moj oče.

Sedaj pa so naenkrat govorili, da so slabši kot volkovi pozimi. Nisem poznal ljudi, ki so vse to pravili. Bili so tujci, nihče ni bil iz naše vasi. Zato sem se vrnil domov — časi so bili nemirni, pa je dobro, ako je človek doma. Imam malo kmetijo, kravico, nekaj ovac, kokoši, oljčnih dreves in nekaj sliv. Toda tudi njivica je majhna — a imeli smo dovolj, ako je Bog blagoslovil naše delo.«

Prenehal je in obupano pogledal proti hiši: »Bog nas takrat ni blagoslovil. Prišli so Italijani, ki so postali gospodarji v deželi. Izdali so nove odredbe in kmetu je bilo težko. Mnogo naših ljudi je šlo v gore, da jim ne bi bilo treba delati za nove gospodarje. Jaz sem ostal doma. Italijanski vojaki so prodajali svoje čevlje, uniforme, šotorska krila, perilo in druge stvari, ali pa so jih zamenjavali za tobak, vino in živila. Prodajali so tudi orožje in municijo. Kot bi bili trgovci in ne vojaki. Da, gospod, takrat so bili težki časi za kmete. V tistih dneh so v našo vas često prihajali ljudje. Bili so tujci, govorili so s tem in onim in nabirali pristaše za osvobodilno vojsko, kot so dejali. Ostal sem. Toda preskrbel sem si puško in samokres: v takih časih je dobro, ako si pripravljen. Da bi pa šel v gore, na to nisem mislil.

Nekega dne — bil sem na sejmu v Dubrovniku — je bilo mesto že od zgodnjega jutra zelo nemirno. Okrog poldne so prišli italijanski častniki in vojaki v velikih povorkah, kričali in peli so skozi mesto ter vzklikali: Pace — pace!!! (Mir, mir.) Mnogi so bili pijani ter od veselja streljali v zrak. Kričali so, da je vojne konec, da so Italija, Anglija in Amerika sklenile mir, da le Nemci še tega niso storili, ker se hočejo boriti še naprej, dokler ne bodo zavzeli vsega sveta in kot so pripovedovali, zavladali vsem narodom. Zato da moramo seči po orožju ter z vsemi prijatelji miru z Angleži, Amerikanci in Sovjeti, predvsem pa seveda z Italijani, pregnati te krvnike iz dežele in jih uničiti!«

Umolknil je, me prosil za cigareto, nato je tiho pogledal v modri dim. Pa je nadaljeval: »Nisem se mogel odločiti. Marsikdo iz naše vasi je šel že v gore. Nič dobrega nismo slišali o teh ljudeh. Neke noči so vdrli oboroženi možje v mojo hišo. Prijeli so me, mi rekli, da sem sovražnik dobre stvari. Potegnili so me na cesto. Tam se je razlegalo kričanje, nekaj hiš je gorelo. Pred očmi so mi ubili ženo in mi zažgali domačijo. Kravo in drugo živino so mi odgnali skupno z živino mojih sosedov. Svojih dveh otrok nisem več videl. Mnogo so jih postrelili. Pri ropanju hiše so našli moje orožje. Dejali so mi, da moram k njim, ker sicer orožje dokazuje, da sem ga imel pripravljenega proti njim in da me je treba torej ustreliti!

Sem navaden kraški kmet, dragi gospod, ne vem ničesar o veliki politiki, tedaj pa sploh nisem ničesar več razumel. Bilo mi je vseeno. Zakaj moje malo posestvece mi je zgorelo, ženo so mi ubili, otroka — Bog ve, kje sta — pa sem šel z njimi.

V gorah so imeli skladišče orožja in opreme ter vsega, kar so si vzeli v italijanskih skladiščih. Opremili so me in me dodelili v edinico. Nato smo se vlekli po Krasu, gospod moj, kot divje zveri. Jemali smo si kar in kjer smo pač našli. Napadali smo vasi, streljali s hribov v nemške kolone. Imeli smo mnogo izgub. Za ranjence niso mogli nič storiti, ker niso imeli nikakih zdravnikov, nikakih obvez. Bilo je to strahotno bojevanje. Streljali smo in bežali.

Mesece smo se v vročini in mrazu vlačili po gorah. Naše uniforme in naši čevlji so bili raztrgani. Često smo gladovali. Nemci so pazili ter nas cele tedne preganjali, da smo padali od lakote in izmučenosti. Naši poveljniki so nam pripovedovali vedno o istih stvareh: o vseslovanskem bratstvu pod vodstvom Moskve in o nemških grozodejstvih.

Najsi smo to verjeli ali ne, nazaj nismo več mogli. Naši kmetje so bežali ter so bili besni na nas. Nemec pa je postal naš sovražnik.

Ko je prišla zima, smo se ločili v manjše skupine, da bi se lažje oskrbovali in prebijali. Bilo je grozno! Tedne smo se skrivali v gorovju, v mrazu in snegu, v ledenomrzlem vetru, brez opreme in zadostne hrane. Spali smo v luknjah ali pa pod listjem. Vsako stvar, ki smo jo našli, smo vzeli s seboj, postali smo živali. Zaradi ene same ovce ali kosa obleke smo ubijali naše uboge kmete. Oblačili smo se v stare cunje, ki smo jih nakradli. Čevlje so imeli le redki mednami. Skoraj vsi smo bili bolni.

Kože, ki sem si jih ovil okrog nog, da ne bi hodil bos po visokem snegu, so mi pričele razpadati. Po neki grozni, viharni noči v razpadli ovčji koči nisem mogel več hoditi. Vsi prsti na nogah so mi zmrznili. Dva tovariša sta me vzela s seboj. Bil je to strašen pohod. Našla nas je mala skupina nemških gorskih lovcev. Nismo se mogli niti braniti ter smo čakali, da nas bodo ubili. Vzeli so nas sabo. Naše bolnike so natovorili na konje in mule ter jih odpeljali v bolnišnico.

Tamkaj je bilo toplo, dobili smo jesti, imeli smo dobro oskrbo. Mnogi izmed nas so kljub temu umrli. Meni so odrezali levo stopalo in vse prste desnega, da bi tako rešili noge. Sedaj mi je bolje.

Toda, gospod, postal sem pohabljenec, kam naj grem? Moje posestvo je opustošeno. V moji vasi vedo, kje sem bil. Nimam več nikakega veselja! Ničesar več nimam tu iskati, ako ne bo Bog pomagal.

Sedaj veš vse. Morda razumeš, da si lahko kriv, ne da bi sam kaj zakrivil. Strahovito smo se pokorili. Toda prekleti naj bodo oni, ki so nas zaslepili! Zbogom.« In preko dvorišča je izginila visoka, suha postava na bergljah kot bolan, siv ptič.

K uspehu nemške protiletalske obrambe

Berlin, 1. aprila. DNB. V drugo so doživeli tekom enega tedna nočni napadi britanskih strahovalnih bombnikov proti nemškemu ozemlju zelo težak poraz.

Ko je bilo pri britanskem napadu v noči na 25. marec prvič uničeno 112 štirimotornih bombnikov ter je bilo število 100 prekoračeno, je bilo možno domnevati, da so bili dani za nemško obrambo posebno ugodni pogoji, ki so ta uspeh nekoliko zmanjšali. Kosma so doživeli v predvčerajšnji noči britanski strahovalni bombniki — kakor je vojno poročilo to že omenilo — v napadu proti južno-nemškemu področju izgubo 132 štirimotornih bombnikov, ni pač nikakega dvoma več, da bi bili ti uspehi slučajni, temveč da so plod vedno močnejše protiletalske obrambe.

Tudi v predvčerajšnji noči so jate nemških lovcev urno napadle sovražne bombnike, ki so okoli polnoči dosegli zapadno nemško mejo. Pri tem so se zapletli nemški lovci z Britanci v hude letalske bitke, v katerih je bilo mnogo bombnikov sestreljenih ali težko zadetih ter prisiljenih izstopiti iz skupine. Bitke na nočnem nebu — z zemlje jih je bilo možno dobro opazovati — so se vlekle v nepretrgani vrsti spopadov od rokavske obale do Nürnberga, pri čemur je bombnike vrh tega še na določenih mestih napadlo s koncentričnim ognjem protiletalsko topništvo. Da bi kolikor mogoče dolgo zakrili glavni cilj glavnega napada, so Britanci podvzeli istočasno s slabšimi hitrimi skupinami napade proti severnemu nemškemu področju in srednji Nemčiji, kar pa je nemška obramba takoj razumela. Tako je vodstvu nemške protiletalske obrambe bila dana možnost, da je jate nočnih lovcev na vsem poletu britanskih strahovalnih bombnikov strnila ter napadla britanske strahovalne bombnike z doslej nepoznano silo.

Uspeh te doslej največje nočne zračne bitke nad nemškim ozemljem govori sam zase. Nekateri oddelki angleških bombnikov, ki so prileteli v posameznih jatah, so bili deloma popolnoma razpršeni in uničeni.

Pri tem uspehu so imeli levji delež poleg izkušenih in v bojih preizkušenih nočnih lovcev tudi mladi letalci, katerim je bil to prvi polet. Mnogi so pri prvem napadu na sovražnika dosegli zmago ter bili zapisani v dolgo vrsto letalskih zmagovalcev. Iz gorečih bombnikov je uspela rešitev le maloštevilnim letalcem s padali; krvne izgube Britancev znašajo približno 900 mož. Upoštevati je treba tudi gospodarsko stran tega britanskega poraza, kajti z uničenjem 132 štirimotornih bombnikov je bilo uničenih tudi 528 letalskih motorjev s skupno kapaciteto 700.000 PS.

Položaj na italijanskih bojiščih

Berlin, 31. marca. DNB. Na italijanskem bojišču včeraj ni prišlo do nikakih večjih bojev. Na odseku pri Cassinu je uspelo nemškim četam, da so v severnem delu mesta s skrbno pripravljenimi in spretno izvedenimi naskakovalnimi nastopi pomembno izboljšale svoje položaje. Zlasti višina ob gradu je prišla zopet trdno v nemške roke. S tem ter z odvzetjem neke bližnje višine so dobili nemški branilci Cassina znova večji razgled na razvijalno področje pete armade na tem odseku. Čete, ki se pri Cassinu bore z Nemci, pa sploh niso ameriški, temveč imperialni oddelki, ki jih je posodila ošma britanska armada. V glavnem jih tvorijo Indijci. Severnozapadno od Cassina je neka nemška naskakovalna skupina znova vdrla globoko v ameriške črte ter je z bližinskimi bojnimi sredstvi uničila dva tanka. Tudi na jadranskem odseku se je nekemu nemškemu naskakovalnemu odseku posrečilo priti za hrbet britanskega bojišča, kjer je razstrelil nekaj oklepnikov. V splošnem so naskakovalni oddelki v zadnjih 14 dneh uničili na italijanskem južnem bojišču 43 težkih oklepnikov.

Na nettunskem predmostju so privedle nemške naskakovalne čete, ki so prodrle zapadno od ceste Aprilia - Anzio, ujetnike ter so dosegle dragocene izvidniške uspehe. Nemške daljnostrelne baterije so ob severnih izhodih iz Nettuna in Anzija zažgale neko skladišče goriva ter več skladovnic vojnega gradiva.

Kot smo že pred nekaj dnevi poročali, je nasprotnikovo poveljstvo v zadnjem času zelo ojačilo vdorne čete na mostišču, ki so se pomnožile najmanj za dve diviziji ter za velike količine težkega orožja, tako da računa nemško vodstvo na skorajšnjo obnovitev ameriških velenapadov s predmostja. Vsled uničenja novih izkrcevalnih področij na predmostju računajo tudi z možnostjo nadaljnjih izkrcevalnih manevrov pri Civitavecchiji ali kje bolj proti severu.

Izza kulis madžarske ljudske fronte

Budimpešta, 1. aprila. Sedaj prihajajo na dan nove podrobnosti afere Peyer-Kethly. Pismo, ki ga je napisal angleški agent Secret Servicea Szakasitsu, uredniku socialnodemokratskega budimpeštanskega časopisa »Nepspav« in o katerem vsebini sta bila poslanca Peyer in Kethly dobro poučena, je bilo pri notarju Izidorju Lukacsu v zaprtem ovitku. Angleški tajni agent piše med drugim:

»Nemci bi radi prepričali svet, da se zavezniki ne zanimajo več za srednjo in jugovzhodno Evropo. Mi bi se radi poslužili Vaše pomoči, ker Vas potrebujemo kot zaveznike. Niti anglo-ameriške sile, kakor tudi Sovjeti ne žele, da ostane Horthyjeva vlada še nadalje na krmilu. Nasprotno nameravajo s pasivno resistenco in sabotažami s pomočjo socialnodemokratske stranke stopnjevati nemire. Zaradi tega Vas prosimo, da prevzamete kot generalni tajnik socialnodemokratske stranke to zgodovinsko vlogo ter hrabro delate na ustvarjanju demokratske in protidiktatorske vlade na Madžarskem. Nam, ki opazujemo dogodke na Madžarskem od daleč, se dozdeva, da je bilo v tem pogledu že mnogo storjenega. Zvedeli smo, da ste v tesnih odnošajih z važno osebnostjo liberalcev ter da se udeležujete dela pri ustvaritvi ljudske fronte. Pošljite zaupanja vrednega zastopnika socialnodemokratske stranke v London in Washington, ki bo po Vaših navodilih Vas tajno ali celo javno zastopal.

To izdajalsko početje dokazuje, kako nujno potrebno je bilo, da sta bili razpuščeni socialnodemokratska stranka in ljudska fronta na Madžarskem.

»Velika organizacija domobranstva je tu«

Pod naslovom »Spaten und Gewehr« prinaša »Deutsche Adria-Zeitung« od 29. marca t. l. članek, ki razpravlja o domobranskih edinicah. Spisal ga je dr. Horst Walther. Radi zanimivosti priobčujemo odlomek, ki zgovorno dokazuje, kako je zgraditev in okrepitev slovenskega domobranstva za nas življenjska nujnost. Clankar pravi:

»Kako se lahko v kratkem času uduši teror tolp, je nemška vojska dokazala v mnogih krajih. Če se moramo v gotovih ozemljih zadovoljiti s stanjem, ki ne soglaša z od Nemčije zaželenim ciljem o zgraditvi novega evropskega reda, je v ozadju brezdvomno premišljeni sklep naših vodilnih mest, ki morajo trenutno rešiti nujnejše naloge. Vrstni red, po katerem se rešujejo vprašanja, določa nemška vojska. Nobeno nasilje ni v nobenem pogledu za vojno odločilnega pomena in nima na potek velikih vojaških odločitev na svetovnih frontah niti nobenega posrednega vpliva. Iz tega spoznanja izvirajo tudi ukrepi, ki jih izvaja nemška vojska proti tolpam na tem ozemlju. Čeprav so naše sile izredno zaposlene na vzhodu, na jugu in na zapadu Evrope, smo vendar docela v stanju, da v predelih, ki jih ogražajo komunistične tolpe, ščitimo prometne zveze, ki so v vojaškem pogledu važne. Kar se dogaja izven naših vojaških interesnih črt, na levo in desno od železnic, cest in oporišč, je za nas drugovrstnega pomena v trenutku, ko sta na vzhodu Nemčija in Evropa v nevarnosti pred glavno silo boljševizma. Če danes tu, jutri tam pogori naselje ali kmetija, če tolovaji izropajo mirne prebivalce, jih prisilijo v svoje vrste ali celo pomorijo, vzbudi to v nas toplo sožalje, nikakor pa ne more napotiti našega vodstva, da bi pozabilo na previdno gospodarjenje s silami, ki jih zahtevajo razsežne fronte, in bi začelo sile drobiti, da bi lahko obvarovalo vse posamezne prebivalce na tem ozemlju.

Prebivalci te pokrajine bi bili neodpustljivo kratkovidni, če bi zahtevali od Nemcev, da naj ščitijo njihovo življenje in jim pomagajo pri ostvaritvi bodočnosti, pa bi sami ne izpričali toliko življenjske sile in življenjske volje, da bi pri tem delu pomagali. Saj je vendar vsak prebivalec, ki hoče v miru in na varnem vršiti svoj poklic in rediti svojo družino, ne samo v svojem gospodarskem, temveč celo v svojem teleznem obstoju ogrožen. Tua res agitur! Prav za tebe gre, za tvoje življenje, za tvoje premoženje, za blagor tvoje družine! Meščan, ti lahko pomagaš preprečiti, da kmet ne bo obvezan oddajati svojih pridelkov tolpam namesto da jih pripelje v mesto! In ti kmet, ti lahko tudi pripomoreš, da bo krava ostala v tvojem hlevu in je ne bodo zaklali tolovaji! In ti, mladenič, ki hodiš z rokami v žepu na sprehod, tudi lahko pripomoreš, da ti ne bodo vrata v bodočnost ostala za vedno zaprta! In ti delavec, moraš imeti zagotovilo, da boš danes in jutri gibal pridne roke, si služil kruh in občestvu ohranil plod tvoje marljivosti. Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!

Uvidevni možje, ki imajo srce na pravem mestu, so že pred časom izvajali posledice in so se uvrstili v lastne domobranske edinice. Po starodavnem pravu, ki si ga je mučeno bitje samo prisodilo, so zgrabili za orožje, da branijo dom in premoženje pred tolovaji. Ker so nastopili proti organiziranim zločincem, so se morali tudi sami organizirati, da bi bila njihova borba uspešna. Tako so nastale domače domobranske čete. Nagnile jih niso svetovno nazorne ideje, temveč v prvi vrsti potreba po samoobrambi. V zmoti je, kdor misli, da bo zapleten v veliko borbo svetovnih načel, ako se postavi v vrste organizacij ustanovljenih v obrambo domovine. Kdor noče, da bi ga neoboroženega pobili in je odločen, da se dejansko brani, naj se ne boji, da se mora zapisati kakemu »izmu«, za katerega njegovo srce ne gori. Kdor stopi na stran domobranstva, ta se ne priznava ne k nacionalnemu ne h kakemu drugemu svetovnemu nazoru ali ustanovi, temveč izbere samo svojo lastno stranko, stranko svojih rojakov, ki so z njim ene volje rešiti domovino pred zmedo. Velika organizacija domobranstva je tu. Možje, ki so sposobni za orožje, morajo tej organizaciji dati življenja in duha in jo morajo napraviti udarno. Samo eno je potrebno: dobra volja, zaupanje v lastno moč in vera v bodočnost!«

Izredno lepa posvetitev v Štepanji vasi

Štepanja vas, 31. marca.

Praznik Marijinega Oznanjenja in temu sledeča nedelja je bil za vso tukajšnjo duhovnijo velik dan. Vsa soseska — in to vsaka družina posebej — skupno 268 družin z 1082 družinskimi člani — se je namreč odzvalo pozivu našega nadpastirja s tem, da se je vsaka v svojem domu posvetila Srcu Marijinemu.

Vse priprave za načrtno izvedbo posvetitve v tako velikem obsegu so požrtvovalno vodili tukajšnji čč. gg. patrikapucini skupno z učinkovitim in uspešnim sodelovanjem članov tukajšnje farne skupine Preroda. Že ves mesec prej so bile v polnem razmahu priprave za čim dostojnejšo in notranje vredno posvetitev. Poskrbljenih je bilo posameznim družinam 90 velikih slik brezjanske Marije, tako da na dan posvetitve ni bilo hiše, kjer ne bi bila postavljena Marijina slika na najbolj častno mesto. Glavna važnost pa se je polagala na notranjo duhovno pripravo. Ljudje so se res potrudili, da se zlasti duhovno dostojno pripravijo na ta odločilni dogodek. V velikem številu in kolikor je pač delo dopuščalo, so se udeleževali tridnevnice. Na dan posvetitve same je bila pa tukajšnja cerkev Božjega groba vedno nabito polna in so ljudje v velikem številu pristopali k mizi Gospodovi, v čemer moški niso prav nič zaostajali za ženskami.

Pri samem obredu posvetitve je sodelovala vsa soseska. Posvetilne obrede po hišah so izvrševali naenkrat 4 duhovniki. V soboto popoldne se je posvetila Zg. in Sp. Hrušica, v nedeljo pa Gmajna in Štepanja vas.

Družina, ki se je hotela posvetiti, je v polnem številu z očetom na čelu pričakovala pred svojim domov duhovnika-posvetitelja. Prav iz visokega števila posvečenih družin in iz tega, da za posvetitev ni bilo treba posebne priprave, z navedenim je možno sklepati kako spontana je bila želja skoraj vseh družin, da se posveti.

Po posvetitvi je vsa družina obenem z došlimi sosedi zapela pred posvečeno podobo kitico Marijine pesmi in nato obenem z ostalo spremljajočo množico med petjem ali molitvijo rožnega venca spremila duhovnika v sosedno hišo. Tako je množica, ki je spremljala posvetitelja iz hiše v hišo, vedno bolj naraščala, da je zgledalo tako, kakor v onih časih, ki jih tukajšnji stari ljudje še pomnijo, ko so v adventu spremljali tudi v Štepanji vasi Marijo, ki je potovala iz hiše v hišo. (Ali ne bi kazalo, to častitljivo navado v bodočem adventu obnovitti!)

Drugod sta zopet mlada zakonca svoje pestovane otroke izročila Mariji v posebno varstvo. Pa v sosednji hiši se je doraščajoča mladina izročala Mariji za vedno in prosila, naj Ona izprosi svetu mir, da bodo vsi narodi pomirjeni med seboj in z Bogom blagrovali Marijo.

Dan posvetitve je bil tudi dan splošne sprave. Dogodili so se primeri, da je soseda, ki je bil že dolgo v sporu s sosedom, spremljal posvetitelja v sosedno hišo in s tem prestopil prag, ki ga že leta in leta ni in so bili tako vpriče Marije poravnani marsikateri spori.

Višek in zaključek vsega pa je bila zaključna pobožnost v nedeljo zvečer ob 7 v cerkvi Božjega groba. Ob nabito polni cerkvi, ki se je vsa topila v svitu luči, je pridigar poudaril, da smo s to veličastno in enodušno posvetitvijo izpričali, da smo verni sinovi svojega slovenskega naroda, poslušni otroci Cerkve in pripadniki Kristusovega kraljestva. Mogočna pesem »Povsod Boga«, ki je zadonela iz stotin grl, je zaključila pobožnost.

Na koncu je treba poudariti, da so povsod sprejeli posvetitev z veliko resnostjo in pobožnostjo in prav gotovo bo Marija odslej naprej vodila vso našo sosesko in naše posvečene družine, če bodo le držale obljubo, slovesno izrečeno ob posvetitvi, da bodo živele po božjih postavah in Marijinih željah.

Gospodarstvo

Konec zasebnih bank na Švedskem. Na Švedskem je te dni stopila v likvidacijo zadnja zasebna banka, katero je prevzela Skandinavska banka d. d.

Ureditev solastnine pri nepremičninah v Srbiji. Srbska vlada je izdala uredbo, po kateri se ureja vprašanje solastnine na stanovanjskih in drugih zgradbah. Dočim je doslej obstojala lastninska pravica samo pri delih poslopij, je z novo uredbo dana možnost dobiti solastninsko pravico tudi na posameznih delih poslopja, n. pr. lastnino posameznih stanovanj. S tem je dana možnost, da pridejo do svojih hiš, oz. stanovanj oni ljudje, ki ne zmorejo sami stroškov za zgradbo, temveč se združijo v ta namen, da dosežejo lastninsko pravico pri posameznih delih stavb.

Zagrebška tvornica papirja izkazuje za 1942 0.6 milij. kun čistega dobička, za 1941 1.422 milij, skupno s prenosi iz leta 1939 in dalje pa 4.7 milij. kun pri glavnici 10. milij. kun in bilančni vsoti 95.5 milij. kun in rezervah 9.2 milij. kun.

Zvišanje železniških tarif na Hrvatskem. Hrvatske železnice so zvišale blagovne tarife z veljavnostjo od 1. aprila 1944 dalje za 50 odstotkov, kar je prvi večji korak k ureditvi tarifnih vprašanj na Hrvatskem. Povišanje velja samo za notranji promet. V primeri z nemškimi blagovnimi tarifami kot 100 znašajo železniške blagovne tarife po tem zvišanju v jugovzhodnih državah: Madžarska 216, Slovaška 78, Romunija 690, Hrvatska 297, Bolgarija 132 in Grčija 1200 (nemške tarife so vzete kot 100).

Hrvatska državna banka izkazuje za lansko leto pri glavnici 300 milij. rezervah 34 milij. kun čistega prebitka 53.9 milij. kun, od česar se 25.3 milij. porabi za dotacijo raznim rezervam, 4.5 milij. dobe delničarji kot dividendo, ostalo pa dobi država. Bilanca s koncem leta 1943 izkazuje med aktivi zlata in deviz za 108.5 milij. kun, klirinških terjatev za 2.253.8, predujmov na inozemske terjatve 11.743, menic in čekov za 30.570 milij. kun. Med pasivi znaša obtok bankovcev 43.618, žirovne naložbe 6.821, razne obveznosti pa 2.204 milij. kun.

Madžarska zunanja trgovina v l. 1943. Leta 1943 je znašal madžarski uvoz 1148 (1942 923) milij. pengö, izvoz pa 1288 (1144) milij, pengö. Zaradi zvišanja cen pa je računati, da se je količina zunanje trgovine zmanjšala v primeri z l. 1942.

Carigrad. Stališče radijske postaje Beirut glede petrolejskih načrtov Združenih držav na bližnjem Vzhodu je naletelo v Washingtonu na negodovanje.

Športni drobiž

SK Ljubljana. V nedeljo ob 10 trening vseh nogometašev na igrišču.

2SK Hermes — nogometni odsek. Pozivam vse igralce prvega in rezervnega moštva, da se zanesljivo udeleže sestanka nogometnega odseka v nedeljo ob pol 10. v klubskih prostorih na Stadionu. Sestanek bo ob vsakem vremenu! V primeru lepega vremena po sestanku trening na dva gola. Razbornik, Čenč zanesljivo! — Načelnik.

SK Žabjak. V nedeljo 2. t. m. bo igralo I. moštvo na igrišču SK Ljubljane ob 15.30 prijateljsko tekmo s Š D Istok (Moste). Zato se pozivajo člani I. moštva, da se v nedeljo 2. t. m. javijo ob 15. uri v garderobi na igrišču Ljubljane. V primeru slabega vremena se tekma ne bo odigrala. V zvezi s predstoječimi pokalnimi tekmami se še posebej vabijo vsi, da pridejo točno in zanesljivo na igrišče SK Ljubljane. — Načelnik.

SK Mladika obhaja o Veliki noči 20-letnico svoje ustanovitve. Ob tej priliki bo izvedla na svojem igrišču na Kodeljevem nogometni turnir, med najboljšimi ljubljanskimi moštvi pod visokim pokroviteljstvom g. prezidenta gen. Rupnika. V agilnem in vedno mladostnem društvu, ki je v nogometu, posebno pa v namiznem tenisu doseglo velike uspehe, bomo v eni prihodnjih številk priobčili daljši članek o 20 letnem delu za napredek slovenskega sporta.

Nemško nogometno prvenstvo se naglo bliža svojemu koncu. V večini okrožij so že znani okrožni prvaki in ti se marljivo pripravljajo na prvo kolo nemškega nogometnega izločilnega prvenstva, ki se bo začelo 16. t. m.

Športnike opozarjamo, da prične Radio Ljubljana v torek, dne 4. t. m. oddajati sportna poročila s pričetkom ob 19.45. Poročila bodo vsebovala najvažnejše športne dogodke zadnje nedelje. Vsako soboto s pričetkom ob 19.45 pa bo postaja oddajala pregled dogodkov za nedeljo.

Iz Trsta

Smrt novinarja. V Trstu je umrl dolgoletni urednik »Piccola« Francesco Consoli.

Poskus sirene ob pol devetih. Od 1. aprila naprej bodo v Trstu poskušali sirene ob pol devetih zjutraj in ne več ob dvanajstih kot je bilo to zadnje dneve objavljeno.

Školov obisk umetniške razstave. V četrtek popoldne je prevzv. škof Santin odšel v Dom prijateljev cerkvene umetnosti, kjer razstavlja svoja dela Lauro Laghi. Z zadovoljstvom je občudoval umetnine in pohvalil umetnikovo delo.

Umrli so: Bruna Vatovec, Josip Martinjan, Andrez Velmetti, Franc Mevlja in Karl Rinaldi.

Veliki teden — malo treznosti!

Ljubljana si ga še privošči... Lansko leto je popila samo vina, brez drugih pijač, za 120 milijonov lir. V teku nekaj mesecev so ga zopet pritovorili s Primorskega za 50 milijonov.

Vprašanje je, če je čas tolikega gorja nad našim ljudstvom, čas, ko po deželi ljudje nimajo kruha, nimajo kvasa, nimajo soli in jedo neslano, nimajo vžigalic, marsikje nimajo sploh od česa živeti, — če je tak čas posebno primeren za brezskrbno uživanje in veseljačenje. Ko bi ljudje imeli kaj pravega narodnega čuta, ko bi imeli kaj oči in srca za stiske naroda in gorje bližnjega, ko bi imeli kaj srčne kulture, bi ravnali drugače...

Srčno olikan človek ne misli samo nase, kako bi iskal le svojega ugodja, marveč s trpečimi sočustvuje in z žalostnimi žaluje. nI to tudi na zunaj pokaže. To je zahteva najpreprostejše olike. Kaže pa vse, da moderni kulturni svet te olike ne pozna.

Ko je imelo biti mesto Ninive pokončano, se je na svarilo preroka Jona vse prebivalstvo od kraija do berača postilo in v raševino obleklo. In Bog je mestu s kaznijo prizanesel. — Ali imamo mi, ki se imenujemo kristjane, le malo tega smisla za pokoro in zatajevanje, kakor to pogansko ljudstvo?

Delo za streznjenje naroda zdaj sredi vojnega hrupa splošno počiva in čaka mirnih časov, ko bo — po sedanjih bridkih skušnjah, ki jih doživljamo — treba začeti novo življenje, temeljito zastaviti delo za reformo nravi našega naroda.

A vse, ki poznajo malo resnosti življenja in imajo nekaj krščanskega, narodnega in človeškega čuta, pozivamo in prosimo, naj se na veliki teden po možnosti vzdržujejo pitja in nepotrebnih užitkov sploh. Naj to odpoved polože na oltar v zadoščenje za premnoge izgrede, ki smo jih zagrešili, da bi nam Bog po tej hudi uri, ki nad nami divja, naklonil v bodočnosti jasnejših dni.

Društvo Treznost.

Trškogorska Mati božja prenesena v Št. Peter pri Novem mestu

Novo mesto, 28. marca 1944.

Verno slovensko ljudstvo se je v vseh časih zaupno obračalo k Materi božji, pomočnici kristjanov, tolažnici žalostnih, kraljici miru. Dokaz otroške zaupnosti do Marije so številne božjepotne cerkvice na naših holmih in gričih. Daleč na okrog je znana božjepotna cerkev na prijazni Trški gori v bližini Novega mesta, ki je obenem tudi prav prijetna izletniška točka. V mirnem času so celo Ljubljančani radi prihajali na oddih na prijazno Trško goro, kjer so obenem opravili tudi božjo pot.

Da bodo verniki lažje poromali k trškogorski Materi božji, je bilo ustreženo njihovi želji s tem, da so kip milostne Matere božje v slovesni spokorno-mirovni procesiji prenesli v župno cerkev v Št. Peter pri Novem mestu.

Slovesnost se je izvršila na praznik Marijinega Oznanjenja popoldne. Kot pripravo na to slovesnost je g. kanonik Frančič, bivši šentpetrski kaplan imel v župni cerkvi v Št. Petru dva cerkvena govora, v katerih je vernike vzpodbujal k zaupanju do Matere božje.

Procesija, ki je bila večja kot o svetem Rešnjem Telesu, se je formirala od posestnika Riflja iz Lešnice. 12 zastavnih fantov je nosilo milostni kip Marijin, domobranci so tvorili špalir, nepregledna množica je prepevala Marijine pesmi, v cerkvi pa je g. dr. Blatnik Franc imel krasen govor, v katerem je zlasti poudarjal pomen te lepe slovesnosti: da se še bolj zaupno v tej usodni uri zatečemo pod materinski plašč Matere božje.

Važna naredba za zaščito ribništva

Z uničevanjem rib po vseh naših rekah in potokih nastaja ogromna škoda ribištvu, ki ga moramo dandanes gledati kot važen del narodnega premoženja, saj bi ribe morale biti izdatno dopolnilo ljudske prehrane.

Prišel je skrajni čas, da se proti temu uničevanju nekaj ukrene, sicer bi ribe popolnoma izginile iz naših vodá.

Kakor pri vseh podobnih prilikah, je gospod prezident Ljubljanske pokrajine odločno nastopil tudi proti temu uničevanju z naredbo št. 237/1 z dne 8. marca t. l., ki med drugim odreja, da bo strogo kaznovan, kdor lovi ribe brez oblastveno izdane ribolovnice, kamor mora biti vpisano tudi ribiško dovoljenje. Posebno kazniv je pa tisti, kdor uničuje ribe z najrazličnejšimi razstrelivi, z elektriko, karbidom, omotnimi sredstvi itd., ker se na ta način ne pokončajo samo odrasle, za porabo dorasle ribe, temveč tudi ves mladi ribji zarod in druge komaj vidne živalce, ki služijo ribam za hrano. Za sedanje čase, ko so živila odmerjena, je tako uničevanje vredno tem hujše obsodbe.

Poleg storilca bo pa kaznovan tudi vsakdo, ki pobira, prodaja ali sploh daje v promet ribe, nalovljene s prepovedanimi sredstvi, prav tako pa tudi tisti, ki prodaja ali kupuje ribe, ki so sumljive ali je za njih znano, da so bile ujete neupravičeno. Prav strogo bo pa kaznovan tudi tisti, kdor onečiščuje ribje vode s tvarinami, ki ribam škodujejo.

Tudi mladina pokončuje ribe celo z razstrelivi ter obžalujemo že nekaj težkih primerov, ko so bili dečki težko ranjeni ali so pa celo izgubili življenje pri metanju razstreliv za ribami. Zato opominjamo starše, da so popolnoma odgovorni za škodo, ki bi jo naredili njih otroci, razen tega bodo pa starši kaznovani zaradi zanemarjanja dolžnega nadzorstva nad njimi.

Izredno kvarne posledice pokončavanja rib zahtevajo tudi izredne varnostne mere. Zato so pri tej zaščiti za obnovo ribištva poklicani vsi zakupniki in upravičenci ribištva, naj zaščitijo vsa drstišča ter branijo kakršno koli, tudi oblastveno dovoljeno lovljenje rib do konca drstne dobe. Če svojih dolžnosti ne bi izpolnjevali, jim bo vzeto ribištvo.

Ko bo pa ribištvo spet obnovljeno ter bo mogoče spet loviti ribe, bo ribji lov urejen na poseben način, a nalovljene ribe bodo oddane za prehrano ljudstva.

Vse policijske oblasti, okrajna načelstva in občine bodo strogo pazile na pravilno izvajanje te prepotrebne in koristne naredbe. Seveda bodo z vso strogostjo postopali s kršitelji. Enako bo pa varovalo naše vode slovensko domobranstvo, ki s plamtečo ljubeznijo do domovine tvega svoje življenje za red in obnovo naše pokrajine. Prav tako so tudi druge vojaške edinice obveščene o teh ukrepih ter imajo vse patrulje najstrožji ukaz, da primejo vsakogar, ki bi na kakršen koli način škodoval ribištvu. Kogar bodo patrulje zasledile, da samo namerava neupravičeno loviti ribe ali delati škodo, ga bodo takoj aretirale.

Prihajamo v drstno dobo in zato z vso resnobo opominjamo prebivalstvo, naj se do skrajnosti vestno ravna po tej za obstoj našega ribištva neobhodno potrebni naredbi gospoda prezidenta. Svarimo vse prijatelje ribjega lova, obenem pa prosimo vse prebivalstvo, naj vsak po svoje pripomore k vestnemu izvajanju odredb za obnovo našega ribištva zlasti sedaj ob drstni dobi.

Naš novi podlistek!

»Slovenec« bo začel kmalu objavljati nov podlistek in sicer povest iz časa Keltov. Povest bo izhajala pod naslovom »OSVETA« in je časovno in krajevno zgodovinsko dognana.

Naročite se na »Slovenca«, ki prinaša zanimive in lepe podlistke!

Dajte mladini dobre knjige!

Plus: »Kristus v naših bratih«
Goossens: »Življenjske smernice« I, II.
Goossens: »V svetlobi Jezusovi«

Te knjige mora imeti vsak dijak, vsak vzgojitelj in vsak izobraženec.
Dobijo se v semenišču in knjigarnah.

Izraelove mreže nad svetom

36

Na tretje mesto bomo postavili naše dozdevne nasprotnike — vsaj en list, ki nam bo *navidezno ostro nasprotoval.* Naši dejanski protivniki bodo smatrali to dozdevno nasprotstvo kot resnično. V ljudeh, ki izdajajo tak časopis, bodo videli svoje somišljenike in jim tako odkrili svoje karte.

Imeli bomo časopisje najrazličnejših smeri: aristokratsko, monarhistično, republikansko, pa celo anarhistično, seveda samo tako dolgo, dokler obstoji ustava (sedanji režim krščanskih držav). Ti časopisi bodo imeli sto rok, od katerih bo vsaka tipala javno mnenje. Te nevidne roke bodo usmerile javno mnenje in razne struje k našim ciljem. Nič ni lažjega kot vplivati na razburjenega človeka, ki izgubi svojo razsodnost. Oni tepci, ki mislijo, da zastopajo mnenje svojega strankarskega časopisa, bodo govorili dejansko samo to, kar mislimo *mi.* Domišljajo si, da gredo za smernicami svoje stranke in ne opazijo, da gredo za našo zastavo.

V presojanju naših prizadevanj bodo naši časopisi vedno površni. S pomočjo svojega zadržanja si bomo pridobili zaupanje ljudstva. Opirajoč se na to zaupanje, bomo javno mnenje v vseh političnih vprašanjih po potrebi razburjali ali pomirjevali, prepričevali ali mešali. Objavljali bomo sedaj resnico, sedaj laž, včasih dejstva, včasih popravke, — po tem, kakor se sprejme vest.« (XII/5)

Tako pišejo sionski protokoli o tisku, ki ga obvladajo Judje v nekaterih državah 100 odstotno. S tiskom ustvarja Jud javno mnenje in z javnim mnenjem obvlada vso javnost, gospodarstvo, politiko, pa tudi moralo.

Judje so bili od nekdaj mojstri v iskanju novic in raznih trgovskih ali političnih tajnosti. Zavedali so se kot trgovci koristi, ki jih imajo od novic. To je bila ves čas njih največja moč v trgovini. Biti naprej obveščen, kaj se je zgodilo in kaj se bo zgodilo po svetu, to je bil poseben privilegij, ki so si ga ustvarili Judje zaradi svoje raztresenosti po svetu in svoje medsebojne trdne povezanosti. Tako so Judje izvohali vse državne tajnosti, zvedeli za politične in gospodarske dogodke, za politične in gospodarske priprave ene ali druge države. Preden so se ostali zavedeli, so že oni nastavili svoje mreže in ujeli svoj dobiček, denar ali pa druge prednosti. Povedali smo že o Nathanu Rotschildu, kako je dirjal v bitki pri Watterlou v London, sejal napačne vesti, povzročil padec papirjev, jih dal pokupiti in čez nekaj dni spravil v žep ogromno premoženje.

Tako je delalo potem še na stotine in tisoče Judov za časa raznih vojn, posebno še za časa svetovne vojne. Znali so špionirati, molčati, delati, potem pa izkoristiti ves položaj do skrajnosti. Judje so mojstri v tem, da inscenirajo lažna gospodarska poročila, celo lažna borzna poročila, pa tudi lažna politična ali vojna poročila. To so delali v letih 1860 v Franciji. Krek pripoveduje o sličnih manevrih v Avstriji, Ford navaja izdajanje lažnih borznih ali gospodarskih poročil, s katerimi so Judje zaslužili ogromne vsote ter spravili ob vse premoženje in v nesrečo na stotisoče ljudi.

Tisk je izvrstno sredstvo za obveščanje ljudi o pravem stanju stvari. Toda ravno v tisku se kaže neenakost značajev in morale Judov na eni strani, vštevši njih pripadnike, na drugi strani pa nejudovskih narodov. V protokolih smo čitali: »Politika nima nič skupnega z moralo. Kdor hoče vladati, mora biti zvit in hinavski. Osebne lastnosti naroda, odkritosrčnost in poštenost so v politiki škodljive lastnosti, ker vodijo v pogubo bolj zanesljivo kot največji sovražnik.«

Temelj vsake poštenosti in krščanske družbe je resnica, iskanje resnice in pobijanje laži; pri Judu je to nasprotno. S svojo pretkanostjo, hinavščino in lažjo je dobil v svoje lastne roke tisk, ono orožje ,s katerim bi se mogla krščanska družba najbolj braniti zoper vse laži. Kot smo čitali po raznih časopisih, imajo Judje v svojih rokah in so posestniki 90 do 98% vseh časopisov. V svojih rokah imajo navadno tudi ostali odstotek, ki se nahaja navidezno še v rokah nejudov. Kaj je lažjega, kakor podkupiti urednike časopisov? Kakor so podkupovali razne uradnike, poslance ali ministre, tako so podkupovali tudi uredništva ali posamezne urednike, da so molčali h dogodkom ali da so kaj napačnega priporočali, naj bo to v zadevah gospodarstva, v zadevah miru ali vojne, odstranitev vlad, razkrinkavanja nejudovskih politikov ali priporočanja judovskih agentov.

Kjer ne doseže Jud ničesar s podkupovanjem, ima na razpolago drugo orožje, gospodarski bojkot, hajko, zahrbtne intervencije in slično. Ford pripoveduje o Ameriki, da je nek amerikanski časopis prinesel v izvlečku njegove članke, drugi dan mu je izostala večina oglasov. Ker živi zlasti ameriški dnevnik po večini od oglasov, je moral kloniti, preklicati članek, oziroma zelo pohvaliti Jude, da je dobil v bodoče spet svoje oglase in denar. Tako v Ameriki, tako je bilo tudi drugod.

Če hoče kdo natisniti kaj resnega, nasprotujočega judovskim interesom, mu v takih državah ne prevzamejo članka, češ da razburja javno mnenje, da žali verski čut pripadnikov neke vere. Judje sami si dovolijo zastrupljati javno mnenje ter povzročati s svojimi lažmi gospodarske krize, mednarodna sovraštva ali celo vojne. Kadar hoče nejudovski svet, ki ga je 99 odstotkov, pokazati na krivca vseh teh kriz, zdrah in sovraštev, tedaj zavpije Jud, da ga preganjajo!

Stari baron Mozes Montefiori je rekel v Krakovu: »O čem klepetate? Dokler nimamo v rokah celokupnega tiska vsega sveta, je vse zaman, kar podvzemate. Mi moramo obvladati dnevnike vsega sveta ali imeti nanje vpliv, da narode slepimo ali pa jih varamo.«

To je isti recept kot v sionskih protokolih. Svet naj sploh ne vidi ničesar, ali naj vidi dogodke povsem napačno. Ljudje naj ne vidijo, zakaj so se izvršili gotovi dogodki; ta »znak« vedo oni, katerih obveščevalna služba ne objavlja ničesar: Judje.

Porazi komunistov pri Ribnici in Toplicah

V dveh spopadih, to je pri Ribnici in pri Toplicah, so komunisti ponovno doživeli težke izgube

Zaseženo je bilo veliko plena

Ribnica, 30. marca.

Zadnje čase so se komunistične tolpe zadrževale na področju Otavic pri Ribnici, v vasi Lipovcu in Makošah. Oddelek slovenskih domobrancev iz Kočevja je dne 25. marca v naglem pohodu stisnil obroč okrog teh tolovajskih tolp in jih po desetminutni borbi popolnoma uničil.

Banditi, namreč ves »III. bataljon IX. brigade« in »I. četa IV. bataljona« iste brigade, so imele sledeče izgube: mrtvih 29, težko ranjenih 14, lahko ranjena 2, zdravih zajetih 57. Skupno število iz boja izločenih komunistov znaša torej 102.

Med mrtvimi je tudi komandant »II. bataljona IX. brigade« Radko Marjanovič, bivši narednik pri kraljevi gardi. Med zajetimi komunisti je tudi politični komisar »III. bataljona IX. brigade« »Jure«, rodom iz Češnjic pri Pragerskem, dalje politični komisar »II. čete« Klemenčič Karel, doma iz Kostanjevice. Domobranci niso imeli nobenih izgub.

Med mrtvimi so tudi 3 ženske, in sicer »podporočnik« Heferletova iz Kočevja, Mihelič Franja iz Šalke vasi pri Kočevju in neka Kemperle Vida.

Še drug poraz

Dne 27. marca so novomeški domobranci skupaj z nemško posadko od dveh strani vdrli v smeri proti Kočevju do Mraševega, Straže, Soteske in Toplic ter tu presenetili komunistične tolpe, ki so se po hudih izgubah razpršile. 20 banditov je obležalo na kraju spopada, 4 pa so se predali. Domobranci so zaplenili tudi tukaj precej orožja in municije.

Med padlimi komunisti so tudi sledeči: komandant »III. bataljona belokranjskega odreda« »Iztok« s pravim imenom Ograjenšek Stanko, rojen 1919 v Ljubljani, Vidmar Ivan, kurir »VI. korpusa«, Zemljak Jaka, kurir glavnega štaba, rojen 1923 v Cerovem, ter propagandist Mišič Anton, rojen 1906 v Češki vasi, stanujoč v Novem mestu. Ta propagandist je imel še v nedeljo ognjevit govor na mitingu v Gornji Straži. Pri sebi je imel še 250 letakov z naslovom »Pismo Stanoje Mišiča Brozu Titu«, ki pa jih ni utegnil več razdeliti.

Tako komunistična sila dobiva skoraj z vsakim dnem nove težke udarce. Našim fantom pa je v veliko zadoščenje, ko slišijo o tako blestečih uspehih domobranstva.

Obiščite veliko velikonočno razstavo v Obersnelovi galeriji!

»Blagor njim, ki so ostali v Ljubljani!«

Pred dnevi se je manjša komunistična tolpa potikala okrog Žužemberka. Neka »tovarišica« je kazala veliko radovednost. Vse povsod je vpraševala, kaj je novega v Ljubljani. Bila je namreč iz bogate ljubljanske družine; lagodno in ugodno je živela, saj so jo vsi razvajali. Due 8. septembra pa jo je navdušenje za »osvobodilno« vojsko zaneslo v hribe med komunistične tolpe. Po vasi je tarnala in vzdihovala: »Kaj je bilo meni treba, da sem šla iz Ljubljane. Mislila sem, da je v hribih res vse tako lepo, kakor so nam pripovedovali. Zdaj pa vidim, da prav tistih, ki so nas najbolj poganjali v hribe, nikjer ni, ampak so se na varnem lepo skrili. Čisto po lastni krivdi sedaj tukaj uši pasem in perem strgane komunistične cape«. Tako menda vzdihuje marsikatera ljubljanska gospodična, sedaj »tovarišica« med ušivimi »tovariši«. Toda sedaj je prepozno. Kakor si postelješ, tako boš spal.

Novo mesto

Verska obnova za begunce in izgnance v kapiteljski cerkvi je prav lepo izpadla. Udeležba pri vseh govorih je bila nad vse zadovoljiva. Moških kapiteljska cerkev že dolgo časa ni toliko privabila k sebi kot v dnevih verske obnove od 23. do 25. marca letos. Možje so se samim sebi čudili, češ, kje pa se nas je toliko vzelo? Vmes so bili tudi »skrivači«, ki so se tiste dni prišli javit k domobrancem in bili vsi srečni, da so po tolikih mesecih bili zopet pri sveti maši, pridigi in svetem obhajilu. Svetih obhajil je bilo za sklep na praznik Mar. oznanjenja razdeljenih ca 700. Popoldne po slovesnih litanijah pa je milostljivi g. prošt in generalni vikar za Dolenjsko Karel Čerin blagoslovil milostno podobo Marije Pomagaj z Brezij. Ker ne moremo k njej v ljubljansko stolnico, se zbirajmo radi pred njeno sliko v kapiteljski cerkvi!

»Med muslimani« je bil naslov skioptičnega predavanja, ki ga je imel v nedeljo, dne 26. marca ob 10. dop. v Prosvetnem domu g. ravnatelj Dolenec. V petčetrturnem predavanju nas je gospod ravnatelj seznanjal s šegami in navadami muslimanskega življenja, omenjal njihovo gostoljubnost, verske običaje, zlasti njihov post in zapoved, da morajo bogati ob koncu posta revežem razdeliti 2½ odstotka svojega premoženja, zakaj si muslimanke zakrivajo obraz itd. Zadnja slika nam je pokazala mostarsko gimnazijo, na kateri se je v normalnih časih šolalo do 700 dijakov. Toliko število dijakov — pa tako revno ljudstvo? Odgovor: revnim dijakom omogočajo študij 4 dijaški domovi v Mostarju. H koncu predavatelj poziva navzoče — zlasti je bilo na predavanju veliko število domobrancev —, naj mislijo, kako bi po končani vojni tudi v Novem mestu zgradili dijaški dom za revne dijake z Dolenjske in Bele Krajine.

V kandijsko bolnišnico so pripeljali Krevsa Leopolda iz Velikega Kala. Pred hišo je padel na cementni tlak in si pretresel možgane. Zdravstveno stanje se mu zboljšuje. — Zaradi zastrupljenja je bila operirana na prstu sestra g. kanonika Frančiča.

Zastrupljenje z vermutom. V nedeljo proti večeru je bila v gostilni Fišer v Kandiji manjša družba, v kateri je bil tudi sin gostilničarja Fišerja iz Drske. Ker so bili dobre volje, so poskusili tudi kozarec Wermutha, kar pa je bilo usodno. Bilo je namreč zastrupljeno. Verjetno je bila sladka tekočina pomešana s strupom zoper nadležne muhe v poletnem času in so baje s tem strupom Italijani hoteli zavarovati konje pred nadležnimi muhami. Gostilničar Fišer in njegov sin sta v dobri veri spila nekaj kozarcev, nakar sta šla k počitku. Strup je polagoma začel delovati in zjutraj sta bila oba mrtva.

Še zastrupljenje. Čevljar Kolene Gašper iz Jablana se je s šilom zbodel v kazalec leve roke. Ker ni iskal takoj zdravniške pomoči, je moral v bolnišnico usmiljenih bratov kjer so mu odrezali prst.

Namesto venca na grob umrlemu domobrancu Kolencu Antonu je podnarednik Grahek Franc daroval podružnici škofijske dobrodelne pisarne v Novem mestu 150 lir. Bog plačaj!

Petje po novomeških ulicah je prišlo že kar v navado. Prednjači v tem pogledu gotovo rekrutska četa, ki privablja radovedneže k oknom, kadar v strumnem koraku prepevajo domobranske in druge narodne pesmi. Tako je prav!

Smrt hrabrega borca

V noči od sobote na nedeljo je na položaju pri Šmihelu padel domobranec **Škedelj Martin**, rojen 9. XI. 1904 v Razdrtem pri Št. Jerneju. Med domobranci je bil splošno priljubljen, ker je bil vesel, korajžen in družaben fant. V življenju ga je marsikdaj zadela težka nesreča, pa vendar nikdar ni klonil, ampak se je ponovno vrgel na delo in si znova pomagal na noge. Dvakrat mu je pogorel kozolec, enkrat napolnjen s pšenico, upepeljena so bila njegova gospodarska poslopja, hlevi, senik, kašča, klet, toda njegove pridne roke so izgubo kmalu nadomestile. Upal je, da se skoraj vrne domov na prijazno Razdrto in prične s podvojeno silo pri obnovitvenem delu, pa Bog je ukrenil drugače. V legijo je stopil že novembra 1942. Boril se je proti komunistom na Št. Joštu, Hrušici, Pleterjih in potem kot domobranec v Novem mestu, kjer je pri izvrševanju službe tudi padel.

Katoliška Cerkev v boju proti komunizmu

Članek dr. J. Kraljiča v »Reviji Katoliške akcije« ob 7 letnici protikomunistične okrožnice Divini Redemptoris

Ko doživljamo strahote komunizma, je koristno, če se ozremo v preteklost in presodimo ne le, kaj je komunizem storil, da bi dosegel uspehe, ampak tudi, kaj vse smo mi opustili, s čimer bi mu lahko uspehe preprečiti. Ob pogledu v preteklost bomo lahko ugotovili, da smo imeli klicarje, ki so nam prikazali resnično nevarnost, pa smo njihove opomine velikokrat preslišali, kakor glas vpijočega v puščavi. Ko bi tega ne storili, bi nam bilo prihranjenih mnogo bridkih skušenj.

Katoličani smo imeli smernice za delo proti komunizmu od Cerkve. Letos o svetem Jožefu je poteklo sedem let, kar je Pij XI. izdal znamenito protikomunistično okrožnico »Divini Redemptoris«.

Ob sedemletnici okrožnice je napisal dr. Kraljič v Reviji Katoliške akcije obširno razpravo o njej. Gotovo je danes okrožnica nad vse aktualna. Uresničujejo se njene napovedi in kaže se, da je narava komunizma prav taka kot jo je naslikala okrožnica. Zato zasluži, da se ob njej pomudimo.

Dr. Kraljič je sistematično podal nauk Cerkve o komunizmu, kakor ga kaže okrožnica. Ni pa podal samo suhe teorije, ampak jo je prilagodil na naše razmere. Saj tudi okrožnica ni hotela biti kakšna akademska izjava, ampak mobilizacijsko povelje vsem pozitivnim silam za boj proti komunizmu.

Že ob izidu je okrožnica naletela pri dalekovidnih ljudeh na ugoden sprejem. Odobravali so jo zavedni katoličani in tudi številni nekatoliški kristjani. Čisto razumljivo pa je, da so se vanjo obregovali komunisti in njihovi zavezniki.

Okrožnica »Divini Redemptoris« ni prvi ali edini akt, s katerim je Cerkev komunizem obsodila. Razprava dr. Kraljiča našteva celo vrsto obsodb, ki jih je Cerkev že davno prej izrekla. Je pa ta okrožnica edinstvena, ker je vsa namenjena borbi proti komunizmu in je doživela v sedmih letih zelo razgibano zgodovino.

V razpravi so obširno razloženi dokazi za to, da je komunizem res največje sodobno zlo.

Komunizem človeka »razlasti«, to se pravi, oropa ga njegovih osnovnih pravic, njegovega ekonomskega, političnega, juridičnega, etičnega in verskega dostojanstva. Druga pogubna posledica komunizma je razdruženje in raznarodenje, popolno uničenje družine in naroda, ki pa ni le slučajno, ampak bistveno za komunizem. Družabni ideal komunizma je brezrazrednost in brezdržavnost. Ta ideal pa v osnovah nasprotuje sedanji družbi, zato si je komunizem nadel nalogo, vse uničiti.

Včasih se zdi, da je v komunističnem gibanju mnogo idealizma. To je le videz. Fanatizem množic ne izvira iz idealizma, ampak iz nagona, ki jih je komunizem načrtno sproščeval. Zadnji vzrok podivjanosti pa je brez dvoma satan. Komunizem je utelešenje satana in hoče izvesti popolno satanizacijo družbe.

Cerkev je komunizem vedno najostreje obsojala. Katoličanom je prepovedala vsako sodelovanje z njim in z njegovimi pripadniki. Tudi naš škof je neprestano svaril pred komunizmom. Obsodil je OF kot pomožno organizacijo komunizma. — Z ustanovitvijo te organizacije je komunizem samo izvajal staro taktiko uporabljanja pomožnih sil, ki mu je mnogokrat veliko koristila. Za pomožne sile je hotel uporabiti tudi nezavedne katoličane, zato je bilo katoličanom prepovedano vsakršno sodelovanje s komunisti.

Papež je hotel z okrožnico opomniti vernike in ves svet na dolžnosti, ki jih imamo vsi spričo nevarnosti komunizma. Kot najvišja moralna avtoriteta je tudi javno ugotovil pravico zasebne in družabne obrambe zoper nakane komunizma.

Toda okrožnica ni samo klic na boj, ampak ima tudi navodila, navaja pomočke in sredstva za boj. Temeljni pomoček, brez katerega so vsi drugi brezplodni, je duhovna obnova, prerod nravi in pravilna socialna izobrazba. Naloga, izvršiti duhovno obnovo, pripada predvsem duhovščini a pomagati ji morajo predvsem laiki iz Kat. akcije, pa tudi vse strokovne organizacije. Končno vabi papež na boj še dobromisleče nekatoličane.

Nakazali smo le na kratko vsebino bogate razprave. Okrožnica, ki jo obravnava, je pri nas poznana javnosti že od izida. Izšla je l. 1937. v XIII. zvezku zbirke »Naša pot« z bogatim komentarjem Aleša Ušeničnika. Takrat je nismo vsi sprejeli s polnim pristankom. Nekateri so se glede razmerja do komunizma ravnali po smernicah Kocbeka, komunističnega petokolonaša v naših vrstah. Drugi so razlagali, da je v okrožnici sicer prepovedano sodelovati s komunizmom, ne pa s komunisti, kakor da to ne bi bilo isto. Danes, po sedmih letih, lahko vidi vsak, da je okrožnica prav napovedala bodoči razvoj in dala prave smernice za boj proti komunizmu. Kolikor smo te smernice poslušali, toliko je bil naš boj uspešen. Vsak odklon od njih pa nam je mnogo škodoval.

Če niste še naročnik Slovenčeve knjižnice,

se takoj naročite nanjo. — Dobite še vse stare knjige. Izpopolnite svojo družinsko knjižnico, ki vam bo v okras in prijetno razvedrilo.

Zbirajte za svoje otroke knjižno dobo!

Žalostna kariera dr. Draga Marušiča

Bivši ban dravske banovine — besede slovenski ban nočemo zapisati, ker bi ta pripadala edino le dr. Natlačenu — in nekaj časa edini »predstavnik« Slovencev v beograjski vladi dr. Drago Marušič, je pred nekaj dnevi zaključil svojo kariero in sicer tam, kjer bi jo moral že poprej, pa ni bilo za slovenski narod bolje, namreč med tolovaji.

Kdor je poznal dr. Draga Marušiča od bliže, bo vedel, da temu gospodu ni bilo nikoli nič za koristi Slovencev, temveč le za lastno, in zato ni prav nič čudnega, da se je tokrat, ko se borimo z vsemi napori proti tolovajstvu, zopet znašel tam, kjer se nahajajo sovražniki našega naroda. Že med prejšnjo svetovno vojno je mladi diplomirani jurist rovaril med ameriškimi Slovenci kot član »Jugoslovanskega odbora«. Pravijo, da je moral tedaj, bilo je l. 1916, dr. Marušič skrivaj pobegniti iz ugledne naselbine ameriških Slovencev. To je bil prvi politični neuspeh dr. Draga Marušiča, od tedaj dalje je bila njegova življenjska pot posuta s samimi neuspehi.

Toda dr. Marušič spada med tiste srečneže, ki so podobni zrezku — čim bolj ga tepeš, tem večji je. Čim več neuspehov je dr. Marušič žel v življenju, tem večji je postajal njegov trenutni vpliv — toda vedno proti volji ogromne večine slovenskega naroda.

V Jugoslaviji se je priključil kot mlad, zakoten advokat politični Samostojni kmečki stranki. Ta stranka je imela za program: »Brez farjev in brez advokatov!« pa je le sprejela dr. Marušiča, ker ji je bil pač vsak inteligent dober. S svojim pristopom v to stranko je dr. Marušič torej pljunil celo na čast svojega poklicnega stanu, kar pa je bilo zanj malenkost. Po nekaterih brezuspešnih kandidaturah v parlament je dr. Marušič čakal v ozadju ter bil zadovoljen z ekspenzarji, ki so mu jih prinašali pristaši te stranke. Znal pa je dobro izkoristiti svoje slučajno znanje s kraljem Aleksandrom in tako je ta neznatni advokat v dobi jugoslovanske diktature postal — ban »dravske banovine«.

Slovenci smo tedaj strmeli, kakšne so zasluge dr. Marušiča, ki ga z redkimi izjemami skoraj nihče ni poznal, da je postal naenkrat najvišji predstavnik Slovencev. Dr. Marušič je dal tedaj resnične predstavnike Slovencev, namreč. r. dr. Korošca, dr. Kulovca in dr. Natlačena poslati v konfinacijo. Po smrti kralja Aleksandra je postal celo minister, toda le za kratek čas, zakaj prava volja Slovencev je znala dr. KoroščU in njegovim tovarišem že poskrbeti zadoščenje. Pod Jeftič-Marušičevim režimom je slovenski narod bridko občutil, kaj se pravi, ako mu vladajo samozvanci. Najhujša gospodarska stiska je vladala tedaj — kmet je prodajal govedo celo po pol dinarja do dinar za kilogram žive teže, itd. Dr. Marušič, ki je sredi gospodarske stiske vidno bogatel, pa je protežiral take gospodarske ustanove, kakor so recimo »Vzajemna pomoč« in slične.

Kot bivši »jugoslovanski prostovoljec« (namreč v varni Ameriki) je bil bivši minister in ban dr. Marušič od savojskih Italijanov aretiran, ne pa zaprt. Savojci so ga namestili lepo v neki vili blizu Bologne, kjer je živel nekaj nad eno leto življenje rentirja in upokojenca z ministrsko plačo. Po razsulu badoglievske Italije pa je odšel, kamor ga je bilo volja, namreč — med komuniste. Stara simpatija se je torej le izplačala, saj pod njegovim režimom je bil zločin proti državi, če si bil Slovenec in to celo zaveden, komunisti pa so dobivali od dr. Marušiča kot zavezniki vse mogoče ugodnosti. Torej ne sprememba v liniji, temveč običajna kameleonščina, dr. Marušiču tako prirojena, je, ki naravno pojasnjuje, da je tudi dr. Marušič postal komunist, enako, kakor njegov vzorni prednik, tudi ban in minister inž. Dušan Sernec.

Večna beseda našemu času

Svet vpije po duhovnem prerodu. Malo bi pomagali zunanji ukrepi, če bi gradili na notranje starega človeka. Končno je duh tisti, ki greši in ki vnaša v razvoj dogodkov zgodovinske katastrofe. Treba je torej predvsem preobrazbe duha, preobrazbe nravi. Notranje izčiščen in skladen človek z lahkoto uravnava svoja zunanja dejanja v smislu socialne pravičnosti in socialne ljubezni. Nravno uravnovešen človek je tvorec miru, je graditelj trdne in neporušljive bodočnosti, je steber, na katerega družba lahko mirno zida svoje sožitje. Duhovne obnove, ki so zadnji čas dobile tudi pri nas že kar trdno tradicijo, in ki se prav te dni opravljajo zlasti v Ljubljani, so izraz tega prizadevanja za izgraditev novega, duhovno boljšega človeka. In kaj je nam Slovencem danes treba bolj, kakor prav temeljnega, duhovnega preroda? Nasproti temeljni duhovni izkvarjenosti, ki jo je povzročil komunizem, moremo uspešno postaviti le temeljni duhovni prerod.

Od 3. aprila 1944 do nove odredbe velja zatemnitev od 20.30 do 6.

Nov komunističen umor

V nedeljo, 26. marca so komunisti ubili **Ivana Turk** iz Gornje Težke vode, ko se je vračala iz Novega mesta. Dobili so jo v Velikem Orehku, jo odpeljali na poveljstvo v Gabrje, od tam v Podgrad in nato zopet v Sela pri Zajčjem vrhu, kjer so iju ustrelili. Brata ima pri domobrancih. Verjetno je bil že to za komuniste zadosten razlog, da so umorili nedolžno kmečko dekle.

MILO NOVAK:

Pismo sosedovi Dušici

Dijakinja sedme šole, ime ji je Dušica, je takega tipa, kakor je precej meščanskih deklet, ki jim je življenje potekalo v mestu. Živela je v dobrem stanovanju vseskozi, imela je očeta in mater, oče je bil celo v odlični službi; imeli so služkinjo za »nižje opravke«, imela je šolo na roki in na izbero, imela je vedno dinarčke v rdečem srčku, večkrat med letom je mama poklicala šiviljo na dom, da je preuredila obleke, vsako nedeljo jo je peljala v ložo ali na »proletarski« sedež v kinu, za počitnice jo je poslala na letovanje k sorodnikom ali v kolonijo; ponavadi imajo take rodbine tudi denarne olajšave tu in tam. Torej vidite: imela je vse tisto in še več, za kar nam je tako drago in sveto, ko se borimo proti rdeči poplavi: lep dom, lepo družinsko življenje, narodno šolo. Tako tudi njene vrstnice. Imele so vse to, čutile so, toda niso vedele za to, niso bile na primer nikoli pred vprašanjem, kako bi se dalo živeti brez mame in očeta, brez doma. Oče je bil tisti, ki jo podpira, oskrbuje, in mama je bila, ki se je k njej vračala z vsakega dela in ji je bilo vedno toplo, vse pripravljeno. No, morda bo pa v rdeči sredi kaj nadomestila, za to družinsko skupnost. Rdeče podpore, ki jih uživa ves svet v zahvalo od matjuške, naj bi recimo nadomestile eno plat očetovskega udejstvovanja. Toda rdeča podpora je sapica — danes piha, jutri ne, kakor se ti obrneš in kolikor si neroden. Take tudi mamice v rdeči državi ni treba, tovarišica bo delila in pomagala v skupnem domu. Če boš znal prositi in govoriti, ti bo vedno uspelo. To pa je le delna vloga staršev; kar je bistvo družinske skupnosti, toplota, ljubezen, domačnost, temu pa niti ne moremo najti nadomestila. Recimo, da bo to toplota tovarištva. Vsi se bomo poznali in se pogledali zunaj in notri. Tovarištvo je nekaj, v moškem svetu precej pomeni, v ženskem bore malo. Zamislite si letovanje s tovarišicami. Kako hitro se razbije in gre vse v majhne kroge, v dvoje, v troje itd. Še pozneje pa tudi to ni dekletu več pogodu in ji je za to, da ostane sama v svojem bistvu ali sama v svojem odnosu do moža. Lepo je tovarištvo, res, dokler je nekdo vmes, ki vodi in improvizira, ki ustvarja tovariškega duha v tem ali onem obsegu, toda toplote in ljubezni materinske nikjer in nikoli ni.

Tudi stanovali bomo v hišah v rdeči državi, čeprav ne v svojih, to besedo sploh črtajmo iz rdečega slovarja; toda verjetno, da ne bomo sami, da bomo dobili neljube sostanovalce, dobili morda tovariše in tovarišice celo v kuhinjo in sobo. Rečem ti, da je včasih to prav zanimivo, zlasti če smo mladi, zdravi, zgovorni, željni družbe. To bo veselo, metali si bomo šale, popevali, drug drugega v željah prehitevali, čeprav bo zraven nas ta ali oni star, tegoben, mračen, samoten, obdarjen s talenti, ustvarjalen. Toda, gledamo naše, nas to ne bo motilo, dokler tudi nam ta urica ne odbije. Tedaj postaneš zahtevnejši, želiš si tu in tam samote, potrebuješ miru, želiš se spočiti, ustvarjati, oglasijo se živci in podobno. Tedaj ti posebno prija dom, tvoja soba, tvoja, tvoja, tvoja —

Šestošolka Breda se mi je zelo namrdnila ob podobnih besedah in po fantovsko zavihala nos — v gledališču bo kdaj uspela, le da bi ji naš psihotehnik prav svetoval. Rdeča družba ni ovrgla družine, niti doma, niti naroda, celo cerkve še stoje in mnogim se še sanja o veri. Ne morem bolj posrečeno odgovoriti, kakor po sovjetsko: »Prav je, kakor želiš, tovariš Stalin.« Ali v ožjih krogih: »Prav je, kakor želiš, politkomisar.« Ali še ožje: »Prav je, kakor želiš, komandant.« Ali še dalje tovarišica tovarišu: »Prav je, kakor želiš, tovariš —«

In dalje ni potrebno razpravljati. Verjetno, da še mnogi, mnogi materinsko in očetovsko čutijo, to je naravni nagon v nas. Tovariš na univerzi je nekoč v svečanem predavanju poizkusil dokazati razvoj človeka iz živali. Vse je šlo gladko do tiste točke, tam pa je spodletelo in je pač zvezal z nitko. Tovariško smo ploskali.

No, v takem slučaju bo materinska služba verjetno kratka: naša Čada je v običajnem roku povrgla telička, potem pa ga je krmila in materinsko ljubosumno čuvala nekaj tednov. Če smo ji ga odpeljali, se je trgala na verigi. Nekega dne je prišel mesar in ga je naložil na voz, otroci smo jokali, Čada se je nekaj časa vrtela kot brez glave in mukala še nekaj dni in noči. Zapirali smo okna, da nas ni bolelo. Tako je bilo na kmetiji. Na ta način materinska služba res ni dolga in jo končaš na enostaven način: tovariš! Tako bi lahko govorili o vlogi očeta, čeprav se nam ob podobi lastnih staršev zde take misli kakor oskrumbe. Bodi! Marsikateremu možu bi bilo prav dobrodošlo, da bi se otresel družinskih vezi in stregel svoji naturi — toda tudi nad njim visi tisti karajoči klic: tovariš! Živel bo kakor danes mnogi, toda v sebi bo nosil neutešene strani svoje moške narave, ki najdejo tako izrazito obliko v gospodovanju, uveljavljanju, posedovanju. Tovariš psiholog mi odpusti te izraze, te buržujske psihološke temelje!

In dom? Ptiček si gnezdo naredi, človeku pa bodi drugače? Lev svoj brlog straži, pa naj kmet svoje domačije ne brani? Naša meščanska gospoda pri kofetu in v postelji in celo pri kosilu pisano gleda, ker se je kmetu užalilo in se je postavil v bran. Naš profesor, zdravnik, jurist srdito debatira, ker se brat upira bratu morilcu. Naš delavec piha v kašo, ker se kmet zoperstavlja in mu ovira vladanje. Vsi ti in vsi ostali so prezrli, da je v nas samih tisti močni posestni gon, ki je človeški naravi tako svojstven. Misli si, recimo, da bi tvoj profesor moral odstopiti svoje znanje, svoje talente. Kaj bi bil še? Tovariš brez dvoma. Poslali bi ga lahko v kukučimbo. Misli si, da bi igralec prišel ob svoj — talent — prav, pošljimo ga v zdravilišče. Recimo, da bi meščan ne posedoval več svoje službe, delavnice. Poslali bi jih v kolonijo. Mi, Ljubljanci in podobni, si v najslabšem slučaju lahko odmislimo lastninske pravice, če nam ostanejo talenti, znanje, spretnost in svoboda uveljavljanja. Zakaj, ves svet je dom poetu, znanstveniku, igralcu, delavcu. Lastnino imamo prav za prav v sebi, nismo okrnjeni, seveda bistvena je k temu svoboda, da se studenci izlijejo. Toda tovariš! Struge ne boš sam naredil. Bistvo kmeta pa je zemlja, ne samo roke in razum, kakor delavca. Kmet živi od zemlje, joka za zemljo, za domačijo. Recimo, da se je zdajle komu zaželelo pri požirku ali grižljaju: »Oh, ta kmet!« Naj se odkihne mirno. Poglejmo si v obraze: saj smo si čudovito podobni. Juristi, zdravniki, trgovci itd. nosijo nosove svojih kmečkih prednikov, ki so s svojim potom zemljo oznojili, da se zdaj sin lahko pripelje z avtom. Polzkus, ki ga vrši ta »mestna izletna družba« nad mojo ožjo dolenjsko domovino, je znak popolnega psihološkega nerazumevanja.

Seveda, Dušica, vse to je še v rdečih daljavah, zato si k srcu ne vzameš. Vedeti moraš, da vsi ti naši tovariši, ki danes »gozdujejo«, mislim predvsem na inteligenco, zakaj ostale sloje potegneš za seboj, če si močan in prav zgrabiš, niso niti brez staršev, niti brez doma. Pustili so jih tu in tam, srečavate jih po cestah, po cerkvah, v kinu, v gledališčih, v udobju in v revščini. Mnogi so poslali mamice in tetke v breme potrpežljivim sorodnikom. Tovariši so nam pustili celo člane trojk, ki so pribežale, že vso vojno nosimo ta »rdeči davek« in niti ne godrnjamo. Kajti mamice imajo oči rdeče od solz, očetje imajo užaljeno čelo. To ali ono dekle je kar prijetno, le nadleguje nas preveč z gorostasnimi vestmi. No, tudi hiše in parcele so pustili v zaledju ali se odrekli odgovornim mestom. Celo majhne otroke, ki so jih tovarišice še pravočasno rodile, so pustile v reji. Torej vidite, pri naših rdečih tovariših še ni nikakega govora, da bi zrasli brez družinske domačnosti, brez materinske ljubezni, da bi ne posedovali ničesar,

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Kokošja kuga grozi

Mnogi perutninarji, ki imajo v reji veliko kokoši, se pritožujejo, da se je med kokošmi pojavila posebna kuga, ki je pobrala že veliko kokoši. Te so bile do zadnjega zdrave in krepke, toda nenadoma so začele povešati glavo in čez nekaj ur je bilo po njih. Nekemu perutninarju je ta kuga pobrala kar 10 lepih kokoši. Tudi drugi ljudje, ki rede po nekaj kokoši, tožijo, da jim je ta kuga pokončala več kokoši. Pravijo, da je kuga v mestu pomorila že v zadnjih dneh nad 50 kokoši.

Za april grom, toča in sneg

Letošnji sušec nam je v slovo pošteno zagodel. Z bliskom in gromom se je poslavljal, nato nam je poslal točo in naposled v pozdrav aprilu je začelo silovito močno snežiti, tako da je bila v soboto vsa širna barjanska ravan, kakor tudi druga polja popolnoma odeta z 10 cm debelo snežno odejo. V letošnji zimi je to sedma snežna naklada. Letošnji marec pa je bil mnogo mrzlejši kot lanski, ko je bila dosežena dnevna maksimalna temperatura celo do 21° C nad ničlo, ko pa je bila letos v marcu najvišja 13.7° C nad ničlo. Ko so se zjutraj ljudje prebujali in so pogledovali skozi okna, so pač zapazili vse pobeljeno, strehe lepo bele, razne napeljave pod težo mokrega, zato težkega snega, polomljeno je bilo nekaj telefonskih žic, po ulicah pa se je vlekla neprijetna brozga. Zgodaj zjutraj se je začelo jasniti in kmalu je zablestelo zlato sonce. Ta sneg je pač dobrodošel vsem njivam in travnikom. Zadnji sneg smo dobili 8. marca, ko ga je približno prav toliko zapadlo kot sedaj 1. aprila. K splošnemu marčevemu vremenskemu poročilu naj še omenimo, da je lani marec zaznamoval le 5 deževnih dni in še manj padavin kot letošnji, namreč 26 mm. Lanski prvi april je bil zelo lep in topel, ponoči pa je trajal nato hud naliv.

Sobotni živilski trg

Vsakdanja slika. Nekaj branjevcev je prodajalo česen in čebulo. Gospodinje so iskale korenček, peteršiljček, motovilček in drugo zelenjavo. Oljke in butare so šle v dober kup. Kakor zatrjujejo, je pričakovati za prihodnji teden večjo pošiljko zelenjave iz Italije.

Razne nesreče in poškodbe

V Borovnici na kolodvoru je padel z lokomotive kotlar državnih železnic, 28 letni Jože Zalar. Zlomil si je levo roko. Bil je prepeljan v splošno bolnišnico. — V Ljubljani je na Kongresnem trgu padla in si zlomila desno nogo 65 letna zasebnica Alojzija Bizjakova. — Na Dolenjski cesti je popadel hud pes 46 letnega Vinkota Mikliča. Ugriznil ga je v desno roko. Lastnik psa bo imel sitnosti pred sodiščem. — Železostrugar, 22 letni Dragotin Roglič si je pri delu močno poškodoval levo roko.

Novi grobovi

† **Karl in Josip Fišer.** V ponedeljek je po kratkem trpljenju za vedno zatisnil oči gospod Karl Fišer, gostilničar v Novem mestu. Skoraj istočasno je izdihnil oče rajnega, posestnik Josip Fišer. Oba sta bila pokopana v torek, 28. marca, na farnem pokopališču v Šmihelu.

† **Boris Berce.** V Gorici je izdihnil 21 letni dijak Boris Berce. Pokopali so ga v Gorici. Sveta maša zadušnica bo v cerkvi Marijinega Oznanjenja 5. aprila ob osmih pri oltarju sv. Križa.

† **Ivan Petek.** V 88. letu starosti je za vedno zatisnil oči nadrevident južne železnice v pokoju, gospod Ivan Petek. Blagega rajnega bodo pokopali v ponedeljek ob pol petih iz kapele sv. Janeza na Žalah.

Naj rajnim sveti večna luč, vsem njihovim dragim naše iskreno sožalje.

Osebne novice

Poroka. V župni cerkvi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani sta se poročila inženir Ozvald Anton, načelnik gradb. odd. direkcije drž. žel., in Bajuk Gabrijela, uradnica istotam, doma iz spoštovane novomeške družine Bajukove. Bilo sreče!

Zgodovinski paberki

2. malega travna

1810. leta se je poročil **Napoleon**, ki je bil tedaj na višku svoje moči in slave, s hčerko avstrijskega cesarja Franca I. Marijo Luizo, prepričan, da bo tako utrdil svoj prestol. Toda ko se je začela njegova zvezda nagibati k zatonu, da Habsburžanka ni mogla pa tudi ni hotela reševati. Točno štiri leta po poroki,

1814. leta, je **senat odstavil nekdaj mogočnega cesarja**, ki se je nekaj dni nato odpovedal kroni zase in za svoje naslednike. Obdržal je cesarski naslov, kot samostojno kneževino so odkazali dotedanjemu gospodarju Evrope samotni otok Elbo. Tja je na poti skozi južno Francijo potoval v avstrijski uniformi in z belo kokardo na čaki, da je ušel jezi lastnih podložnikov, ki so ga še nedavno občudovali in oboževali kot narodnega junaka. V očeh velikega vojskovodje so blestele solze, v katerih se je utrinjala zmes malodušnosti, strahu in zadrževanega srda nad ponižanjem.

1869. leta **se je rodil na Vrhniki Jager Francis**, čebelar in vrtnar, ki pa je še v mladih letih odšel v Ameriko in pustal duhovnik. Kot gospodarski strokovnjak se je uveljavil še pred svetovno vojno, sodeluje na univerzah v Minneapolisu in Washingtonu. V času svetovne vojne je kot član ameriškega rdečega križa.

Izšel je prevod krasnega francoskega romana, ep ljubezni do rodne grude

»Velika prijateljica«

napisal Pierre L'Ermite, prevedel A. Anžič, v zbirki »Naša knjiga«. 326 str., ves. 85 lir.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Za današnji dan

Koledar

Nedelja, 2. malega travna: svetna nedelja; Franc Pavelski, spoznavalec in ustanovitelj reda; Teodozija, devica in muč.

Ponedeljek, 3. malega travna: Rihard, škof; Hijonija, devica in mučenica; Pankracij, škof in mučenec.

Torek, 4. malega travna: Izidor Sevilj-ski, škof in cerkveni učenik; Celx, škof; Platon, spoznavalec.

Dramsko gledališče

»Razbiti vrč«. Izven. Ob 15. — »Lepa Vida«. Izven. Ob 18.

Operno gledališče

»Gorenjski slavček«. Izven. Ob 14.30. — »Melodije srca«. Izven. Ob 18.

Kino Matica

»Tonelli« ob 10.30, 15, 17 in 19.

Kino Union

»Paracelsus« ob 10.30, 15, 17 in 19.

Kino Sloga

»Čudno naključje« ob 10.30, 15, 17 in 19.

Kino Kodeljevo

»Noč brez slovesa« ob 17 in 19.

Lekarniška služba

v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48; v ponedeljek: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

Zdravniška dežurna služba

Nedeljsko zdravniško službo bo opravljal od sobote od 20 do ponedeljka do 8 mestni zdravnik dr. Ivan Logar, Ljubljana, Rimska cesta 7, telefon 41-52.

Kundmachungen der Ernährungsanstalt

Abgabe von Bonbons

Verbraucher in der Stadt Laibach bekommen auf den Abschnitt »7 — Ap« der Grundlebensmittelkarte je *100 g Bonbons* bei nachstehenden Firmen: M. Jeras, Miklošičeva 34, »Bonbon«, Miklošičeva 30, E. Resman, Batapalast, »Mimosa«, Kreditbankpalast, R. Stine, Bleiweisova, Šumi, Gradišče 7 und Vavpetič, Celovška cesta.

Obvestila »Prevoda«

Delitev bonbonov

Potrošniki v mestu Ljubljani dobijo na odrezek »7 — Ap« osnovne živilske nakaznice po *100 g bonbonov* pri sledečih vrdkah: M. Jeras, Miklošičeva 34, »Bonbon«, Miklošičeva 30, E. Resman, palača Bata, »Mimosa«, palača Kreditne banke, R. Stine, Bleiweisova, Šumi, Gradišče 7 in Vavpetič, Celovška

Sprememba zakona o pokojnin. zavarovanju

Šef pokrajinske uprave je izdal naslednjo naredbo:

Člen 1. Plačilnim razredom po § 4. odstavek 2 zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev v besedilu čl. 7 naredbe Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino z dne 16. julija 1942, št. 150, Sl. list 280.59, se dodajata XI. in XII. plačilni razred, plačilni razred X. pa se dopolni, pri čemer se dejanski lastni prejemki in letni zavarovani prejemki razdelijo naslednje:

X. 25.201—28.200	27.000
XI. 28.201—31.200	30.000
XXI. 31.201 in več	33.000

Člen 2. § 39, odst. 4 zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev v besedilu čl. 8 naredbe Visokega komisarja z dne 16. julija 1942 se spreminja in se glasi:

Plačilni razred	Mesečne v lirah	Prispevek: službodavca v lirah	Prispevek: nameščen. v lirah
I.	30	30	—
II.	45	45	—
III.	60	60	—
IV.	90	78	12
V.	120	93	27
VI.	150	105	45
VII.	180	115	65
VIII.	210	125	85
IX.	240	135	105
X.	270	145	125
XI.	300	155	145
XII.	330	165	165

Čl. 3. Invalidskim rentam v § 10 zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev v besedilu čl. 10 naredbe Visokega komisarja z dne 16. julija 1942 se dodaje po besedilu: X. 5400 . . . 20.150«, naslednje besedilo:

» XI.	6000	9000	450	22.500
XII.	6600	9900	495	27.750.«

Čl. 4. Členu 22 naredbe Visokega komisarja z dne 16. julija 1942 o rentah (vštevši draginjske doklade), se dodaje po besedilu: »X. 27.000 . . . 30.000«, naslednje besedilo:

»XI. 30.000, 9000, 12.000, 18.000, 30.000, 33.333, XIII. 33.000, 9900, 13.200, 19.800, 33.000, 36.667.«

Čl. 5. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu šefa Ljubljanske pokrajine z obvezno močjo od 1. januarja 1944.

Kupimo

proti dobremu plačilu

stare avtomobile

in

motorna kolesa

»MERKUR«, Puharjeva 6 — Tel. 29-27

Drobne novice

Gospodje z akademsko izobrazbo! — Kot pripravo za veliko noč opravljajo gospodje z akademsko izobrazbo v Ljubljani duhovno obnovo od petka, 31. marca, dalje v Križankah. Prosimo, da pripeljete še več svojih tovarišev, prijateljev in znancev danes, v nedeljo, ob 18 v Križanke, zlasti pa jutri, v ponedeljek, ob 6,30 v stolnico, kjer bo zaključek duhovnih vaj s sveto mašo prevzv. škofa dr. Gregorija Rožmana in s skupnim sv. obhajilom. Izpolnimo svojo velikonočno dolžnost in storimo vse, kar moremo, da bi jo opravili vsi naši stanovski tovariši!

Pri osmrtnici po pok. g. Francu Centa, posestniku iz Želimelj, je pomotoma izostal podpis družine Belič, kar s tem popravljamo.

II. vnanja Marijina kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima dance ob 14.30 shod. — Voditelj.

Bežigrajčani! Po zadnji postni pridigi na Veliki petek, 7. aprila, ob 18.30 bo vaš cerkveni pevski zbor izvajal v farni cerkvi sv. Cirila in Metoda naslednji spored: 1. Levičnik-Kimovec: Zadnja večerja; 2. J. Gallus: Glejte, kako umira pravični . . .; 3. Beethoven: Kristus na Oljski gori, sopran solo in orgle; 4. L. Perosi: Crux fidelis, štiriglasen ženski zbor in orgle; 5. J. Pavčič: Veliki petek; 6. L. Mav: Na Oljski gori, zbor, bas solo in orgle; 7. M. Tome: Sedma poslednja beseda Jezusova . . . — Zbor, ki ga bo vodil Jože Hanc, bo pel točke 1., 2., 5. in 7. a capella, ostale točke bo pa pri orglah spremljal prof. Matija Tome. Beethovnov — Kristus na Oljski gori — bo pela gdč. Franja Senegačnikova. Vljudno vas vabimo, da prisostvujete našemu petju in ob postnih pesmih še bolj doživite razpoloženje in skrivnost Velikega petka. Za prostovoljne prispevke za kritje stroškov se vam najlepše zahvaljujemo. — Odbor.

Ribničani! Skupna nedeljska maša ob 9 prihodnjo nedeljo ne bo v Slomškovem domu, temveč v kapeli frančiškanskega konvikta. Vhod iz pasaže.

Zahvala. Vincencijeva konferenca v Trnovem se zahvaljuje za 200 lir, ki jih je darovala za trnovske reveže rodbina g. Henrika Zirkelbacha namesto venca na grob ge. Jožice Pirnatove. Bog povrni!

INSTRUKCIJE za ŠOLO!!! NOVI TRG 5.

Za skupne molitve pred Najsvetejšim bo zelo dobrodošla knjižica »Za mir med narodi in blagoslov domovini«. Dobi se v Mladinski založbi (Stari trg 30) in v drugih knjigarnah. Cena 2 liri.

Gotovo še ne veste, da je izšel 120. zvezek Mohorjeve knjižnice, ki obsega prelepo pesniško zbirko, že v zgodnji mladosti umrlega nadebudnega pesnika Antona Erjavca »Mladostni spevi«. Knjigo dobite v Mohorjevi prodajalni na Miklošičevi cesti 19. — in v vseh knjigarnah. Segajte po nji!

Zahtevajte AMIDON tablete proti glavobolu, nevralgiji, gripi, influenci in revmatizmu. Dobite jih v vsaki lekarni.

Oglejte si velikonočno razstavo prof. Saša Santija, ki razstavlja 18 svojih izbranih del — Pasaža v prehodu nebotičnika — Salon Kos.

Pomočnice za prvo higienso pomoč, ki se niso prevzele potrdil za obisk tečaja za prvo pomoč, vabimo, naj to store prihodnji teden od 3.—8. aprila od 15—18 v sobi št. 10 mestnega fizikata v Mestnem domu.

Učite se strojepisja! Praktično znanje, potrebno v vsakem zasebnem ali javnem pokliculu! Novi eno-, dvo- in trimesečni (dnevni in večerni) tečaji pričenjajo 3., 4. in 5. aprila. Moderna strojepisnica, desetprstna metoda. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. — Vpisovanje dnevno, učnina zmerna. Informacije in prospekte daje: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

Važno za vsakogar sedaj in v bodoče v zasebnem ali javnem pokliculu je znanje strojepisja! Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaji (dnevni in večerni) pričenjajo 3., 4. in 5 aprila. Učne ure po želji obiskovalcev. Vpisovanje dnevno. — Informacije, prospekti: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

Srednješolcem-Ikam in posebej visokošolcem-kam se priporoča, da izkoristijo prosti čas za priučitev strojepisja. Praktično znanje, vsakomur vedno koristno. Novi eno-, dvo, in trimesečni tečaji pričenjajo 3., 4. in 5. aprila. — Učne ure po želji obiskovalcev. Učnina zmerna. — Vpisovanje dnevno. Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

Letna skupščina zadruge »Mlekotrg« se ne bo vršila 2. aprila kot objavljeno. Kdaj se bo, bomo pravočasno sporočili.

Glavno zastopstvo za Ljubljansko pokrajino De Agostinijevega zemljepisnega zavoda, Mladinska založba, Ljubljana, Stari trg, ima poleg zemljevidov nemške in italijanske šepne atlase.

Gospodinje! Prvovrstno parketno pasto, odprto in v dozah, dobite še na zalogi v železnini »FERRUM« Leon Stupica, Ljubljana, Gradišče 2.

Belo moko dobite, če prosejete enotno na fino svileno sito; zaloga sit v železnini »FERRUM« Leon Stupica, Ljubljana, Gradišče 2.

Za pomlad in veliko noč najlepša povest je Beličičeva »Molitev na gori«. Duhovne zajet problem ljubezni, greha, svetobe. — Vez. 48 lir.

Društvo »Mali gospodar« v Ljubljani bo tudi letos svojim članom dodeljevalo brezplačno plemenske živali, predvsem kunce in nekaj kozic. Člani, ki se za to zanimajo, naj pošljejo svoje prijave do 15. aprila 1944 na naslov društva, Gallusovo nabrežje 33, kjer dobe tudi potrebna pojasnila.

Pred velikonočnimi prazniki bo izšla pri Novi založbi odlična slovstvena novost: Emilijan Cevc: »Preproste stvari«, knjiga o najlepših in najpomembnejših vrednotah v našem narodnem življenju. Delo je bogato ilustriral Riko Debenjak.

Mali kruhek je slaščica otrok; da se ga pa celo kralji ne branijo, o tem se lahko prepričate, če obiščete danes ob 16 predstavo »Pastir Peter in kralj Maliban«. Vstopnice dobite od 10—12.30 in pred začetkom predstave pri blagajni v frančiškanski pasaži.

Berite in širite aktualno knjižico »Velikonočna dolžnost«. Dobi se v Mladinski založbi (Stari trg 30) in v drugih knjigarnah.

Nova izredna knjižica »Trpečim narodom« vsebuje papeževo božično poslanico. Dobi se v Mladinski založbi in v drugih knjigarnah. Cena 1 lira.

Obiščite razstavo v Obersnelovi galeriji. Najbolj važen dogodek v umetniškem življenju Ljubljane to pomlad je nedvomno velika velikonočna razstava slovenskih upodabljajočih umetnikov v Obersnelovi galeriji na Gosposvetski cesti, kjer je razstavljenih v zgornjih prostorih nad 60 novih umetnin sodobnih naših umetnikov, poleg tega pa je v spodnjih prostorih razstavljenih mnogo odličnih del naših starejših mojstrov. Razstava nudi bogato izbiro ter dober vpogled v delo sedanje naše umetniške generacije.

Žegoza, zadruga malih gospodarjev, sporoča, da bo delila redna krmila za mesec april šele po velikonočnih praznikih, počenši z 11. aprilom. Vsak član prejme 2 kg krmil na enoto, močno krmilo pa le na željo. Za koze bodo na razpolago otrobi. — Vrstni red je naslednji: I. teden delitve (11. april) številke 1—1000, II. teden (17. april) 1001—2500, III. tretji teden (24. april) 2501—4000. Abecedni red za posamezne dneve je: ponedeljek A—G, torek H—N, sreda O—R, četrtek S—Ž. Ob petkih si redne delitve krmil, pač pa je na razpolago klajno apno, kostni zdrob, krvna moka, močne krmile, melasa, topinambur, semena in umetna gnojila. Samo ob petkih dopoldne sprejema zadruga jajca v valenje, popoldne pa nakupuje tekstilne odpadke za prodelavo novih tkanin. Odkup kunčjih in zajčjih kožic se vrši tudi samo ob petkih ves dan, za kar je pooblaščena edinole Žegoza.

Dijaki-inje srednjih šol prijavite se z aprilom v tukajšnje instrukcije posameznih predmetov. Vpisovanje dnevno. Informacije: Specialne instrukcije za srednje šole, Kongresni trg 2.

Prvošolci-lke in drugošolci-lke prijavite se z aprilom v tukajšnji korepetitorij »Napredek«. Redni vsakodnevni pouk. Vpisovanje dnevno. Informacije: Specialne instrukcije za srednje šole, Kongresni trg 2.

Kongregacija gospodičen in kongregacija učiteljic pri sv. Jožefu imata svoj redni shod v ponedeljek, 3. aprila. Pridite vse!

II. glasbena matineja v vrsti letošnjih matinej glasbene šole »Slöge« bo pokazala sonato v znamenitih violinskih sonatah Mozarta, Beethovna in Schuberta, ki jih izvajata g. Dermelj Albert in Lipovšek Marijan. Matineja bo v nedeljo, 2. aprila, v Slogini glasbeni dvorani v Pražakovi ulici in se prične ob 10.30.

Krasno velikonočno darilo bo knjiga dr. J. K. Hirscherja »Kakor v zrcalu«, ki izide te dni v založbi A. Sfiligoj v okusni opremi arh. Vl. Gajška. Delo je versko vzgojno, pisano na duhovit način in zelo sodobno.

To je približno tako, kakor če iz tople sobe opazujem v mrzli zimi večerne zarje.

V teh kratkih potezah ti postane jasno, čemu branimo svoje protikomunistično stališče, čemu je v nas upor proti rdeči poplavi. Tu bi lahko še krajše izrazili: to je krik matere, krik žene in otroka, to je užaljenost moža in očeta, to je nujnost delasposobnosti vseh, ki posedujemo v blagu, v roki ali v talentih.

Nekam dalje se pomaknemo, **če vzamemo v obzir** še dve nadaljnji svetinji, ki jih čuvamo: narod in vero. Šolo pustimo tu izven, kajti prilagojena je vedno vladajočemu sistemu, torej je le orodje novih državnih oblik. Brezbarvnost šole v zadnjem desetletju je bila izborno gojišče najrazličnejših kali, pravcata »šola zatišja«. Torej pustimo besedovanje o njej in v nas vseh bodi skrb in spoštovanje misli in prizadevanj za novo trdno šolo!

Narod in vera!

Tudi tu imamo v sebi, v svoji naravi oba psihološka temelja za narodnostno in versko čustvovanje. Kdor bi o tem dvomil, naj nekoč o priliki sam kaj doprinese k razjasnitvi. Odpravi se za nekaj časa v tujino, mnogi nam bodo znali o tem povedati, ko se spet srečamo. Hodiš po tuji zemlji in ti ne poje, ne odmeva ti korak, motriš tuje življenje, ki ni po tebi ukrojeno, ne razumeš ga; hotel bi se kaj uveljaviti, ne moreš kaj prida doprinesti v tuji državni skupnosti. Ali ob času poloma: ali te ni udarilo po licu, ko je ta ali oni tovariš spremenil barvo, zinil tako ali drugačno. Ali te ne udari po licu ponašanje naših nenarodnih starih ljubljanskih družinl

V nas je torej tista potreba, da smo nekje nekega organskega telesa, da smo s svojo narodno svojskostjo, s svojim temperamentom in barvo, ki nam je da naše ozračje, naša zemljepisna lega, naš način življenja, naše kulturno in državno sožitje, tvorni v svojem zgodovinskem prostoru, da smo zdrav organ in uporaben.

Lahko bi odmislili narodnost in bi imeli svetovno matjuško nad seboj. Delavcu bi roka vedno enako opravljala, privadil bi se, toda mislimo si ostale plasti naroda, mislimo si pisatelje, juriste, obrtnike. Odreči bi se morali hkrati jeziku, odreči narodni šoli, odreči narodnim posebnostim. Tedaj bi bili prav lahko v desetih letih uvrščeni ali vsaj pritrjeni k novemu telesu matjuške in bi kopirali. Toda rečem vam, da bi morali prej svojemu razumu reči: ne! Zakaj bi odvrgli od sebe tisto, kar nam je lastno in v krvi, iz česar bi lahko pognali cvetje iz naših logov.

Sicer pa je odveč govoriti. **Komunizem sam se zaveda tu največje duhovne in materijalne škode in se sam ovije v »narodno odejo«.** Dobra misel taka krinka, sicer bi že davno rdeči sistem ozebel. Zdi se celo, da je »rdeči polzkus« pri nas bolje uspel predvsem v onih temeljih, kakor je družina in lastnina. Družinsko življenje v mestih postaja namreč iz dne do dne čuden stvor. Vmesna opomba bodi, da so naši vodilni »gozdovniki« sinovi ločenih staršev, drugi med njimi so tuje matere poganjki, nekateri so tudi otroci vplivnih in bogatih, ki so bili tako zaposleni s svojim »narodnožejnim« delovanjem v pretekli dobi, da so otroci živeli sami ob udobju in svobodi.

Prav tako je pospeševal gospodarski položaj te nove ideje. Tu bi lahko opravičili toliko naših delavskih in kmečkih sinov, ki so se leta in leta ubijali v revščini in se pozno prišli h kruhu in veljavi. Toda kričeče nasprotje tem so oni, ki so sedeli vedno pri pogrnjeni mizi sinovi županov, zdravnikov, ministrov. Večno v senci svojih očetov, no, pa so polzkusili drugače. Priznajmo si, da smo se včasih res dolgočasili ob vladajočih političnih in kulturnih razmerah in smo vsi iskali po novem; spomnimo se deset let nazaj. Toda: poetu se nebo samo ozari, znanstvenik išče v svojem nevidnem svetu, masa pa ne zmore take ustvarjalnosti, sredniji ljudje zgrabijo vedno rajše oprijemljivo, vidno. In katera organizacija, kateri red je bolj oprijemljiv kakor rdeči? Zastavil je o pravem času in uklenil pri nas generacijo zadnjega desetletja. Kako in kdaj? Tudi o tem bi ti lahko kaj povedal, Dušica.

Tudi s tega vidika nam postane **tako** važno, da razkrijemo rdeče ideje, da ugotovimo njih neskladnost z osnovnim pojmom človekove osebnosti. Lahko si zamislimo novo rdečo zemljo, toda odmisliti si moramo hkrati človekovo osebnost. Prehodne dobe so še ugodne za tega ali onega, za marsikoga plodne, dokler ta pripravljalni štadij ne preide v čistke in podobno. Tedaj pa: tovariš, skrij roge! — namreč svoje misli, samega sebe itd. Pa recimo, da novemu rodu, ki ne bi bil obremenjen z vzgojo in spomini, ne bo težko v novi družabni skupnosti. Morda — povedal bo mladi rod, na Vzhodu ni nebo ozarjeno, govorijo o suženjstvu, o ubojih, o splavih, o otrocih — cestni čredi. Tudi novi rod se torej ne more odreči svoji prirodnosti, »bistvu človečnosti«, bruha iz njega ta prirodnost v najrazličnejših oblikah nasilja, ki so vse posledica te neupoštevane bistvenosti človeka.

Ozrimo se še k zadnji bistveni potezi človeka, ki je njegova religijozna usmerjenost, njegovo obračanje k neki svetosti, k neki Ideji nad nami, mi katoličani k Bogu, k razodeti veri. V nas vseh je težnja k Bogu, včasih v življenju čisto nagonsko začutiš to zavisnost, ko začutiš sam stvor, da nisi sam ustvarjalec rodu, da te ni zemlja ustvarila, po kateri hodiš, da ne nosiš njenih potez, da je Nekdo — Morda je ta trenutek samote kdaj pod širnim nebom, kdaj ob prirodni lepoti ali grozi, kdaj v bližini smrti, morda kdaj, če si čisto osamljen s svojo posebnostjo ali težavo in začutiš neke vezi z Bogom. Morda — Ne mislim naštevati in te opozarjati, zakaj tako osnovno zbližanje s Stvarnikom začutiš morda le trikrat v življenju, morda le enkrat —

Zopet ti nočem naštevati nas, ki smo v veri vzgojeni, ki poznamo in čutimo silno vrednost Boga in milosti njegove, ki sledimo Kristu, ker je bil in ga ne zasenči vsa višina in moč svetovnega prizadevanja. Mi, ki se razodeti veri uklonemo in smo dejavni prav s to svojo uklonitvijo in z iskanjem zbliževanja, pripodabljanja božji podobi, obnavljanja. Mi, ki se uklonemo Cerkvi, ker ona vzdržuje živo to božje poslanstvo, ker je vzgojno popolnoma jasno, da lučka ugasne, če ji ne prilivaš.

V tem je opravičena naša obramba in hkrati posvečena. Ugasne, čemur ne prilagaš; kar ne varuješ, se porazgubi, kar ne izročaš, ni izročeno — ostane le primitivna religijoznost, ki obstoji le še v čuvstvenosti. Tako se na primer morilki korak še usmeri v Cerkev, k Bogu, ker čuti neko povezanost.

Tako je mogoče, da je še mnogo verskih spominov med rdečimi masami širne zemlje, toda studenci se ne smejo razlivati, zato usihajo.

Ali bi ne bila dovolj le ta primitivna religijozna čuvstvenost. Pravo tovarištvo nam bo pomagalo krotiti naše strasti, našo zlobo. Da to ni dovolj, nam pokaže že sam rdeči sistem, ki v svojem železnem oklepu ni zajel le človeškega razuma, marveč zgrabi človeka po vsej njegovi plati, mu uklene čuvstveno življenje, mu postavi nove oltarje in božanstva, da more tako svoja čustva izliti, ki bi znala v doglednem času ogrožati kolos. Komunizem je torej uklenil človeka: razum mu usmerja k novi zgradbi sveta in življenja. Polno teorije je v rdečih polzkusih, toliko teorije, da je moraš izročati od ust do ust — vendar je vse tako oprijemljivo, da zna otrok povedati, kaj hoče matjuška, dočim mu leta in leta šolanja niso mogla jasno predočiti, kaj je z demokracijo, oligarhijo in ostalo.

Prav tako je zajel in povezal čustveno stran človeka, Stalina postavi religijozne-

Ali za narod proti komunizmu ali s komunizmom — proti narodu: to je danes vprašanje. Kdor je za narod, bo podpisal narodno spomenico proti komunističnim zločinstvom!

Kaj je novega pri naših sosedih

Z Gorenjskega

Zaključek tečaja na kmetijski šoli v Poljčah. Pet mesecev je trajal zadnji tečaj na kmetijski šoli v Poljčah. Udeležile so se ga mlade kmetice iz Koroške, Štajerske in Solnograške. Na zaključni slovesnosti je voditeljica šole Kombholz ugotovila, da so vse udeleženke bile pridne in se naučile vsega, kar mora kmečka gospodinja znati. Zaključne slovesnosti se je udeležil tudi okrožni vodja dr. Hochsteiner.

Življenje in smrt v Radovljici. V radovljiški občini, kateri je priključena nekdanja občina Lesce, se je v letu 1943 rodilo 91 otrok, od tega 47 fantkov in 44 deklic. Umrlo je lani v občini 40 oseb, od tega so jih 30 pokopali na radovljiškem pokopališču. Najstarejši, ki je umrl, je bil star 96 let.

Delovanje Rdečega križa v Radovljici je bilo lani zelo uspešno. Rešilni avto je od ustanovitve rešilne postaje pa do konca leta 1943 opravil 567 reševalnih voženj.

Skioptične predavanje v Kranju je bilo prirejeno na učiteljišču. Predaval je Jožef Breit, ki je pokazal 130 diapozitivov iz Bolgarije.

Kulturni film v Kamniku. V okviru nemške ljudske prosvete so vrteli v Kamniku in v Litiji pred nedavnim kulturni film »Vzhodna marka — Tirolska 2«. Film je žel veliko odobravanje.

Velekuhinja je razdelila v enem dnevu 42.000 obrokov. Kakor poročajo iz Celovca, je velekuhinja narodno-socialističnega skrbstva, ki je urejena na periferiji mesta, razdelila v enem samem dnevu 42.000 obrokov. Ker je delila obroke zjutraj, opoldne in zvečer, je bilo prirejenih 14.000 porcij vsakokrat. Pri kuhinji sodelujejo žene, ki imajo celo doma svoja lastna gospodinjstva, pa vendarle pomagajo. Kuhinja je priredila seveda okusne obede enolončnice.

S Spodnje Štajerskega

Nova strojna dvorana v ptujskem okraju. Pri povzdig poljedelstva v ptujskem okraju je kaj pomembna oprema kmetij s poljedelskimi stroji. V več vaseh so bile že ustanovljene strojne dvorane, kjer dobivajo kmetje na posodo poljedlske stroje. Te dni je bila izročena svojemu namenu nova strojna dvorana v Slovenji vasi.

Novi vodja brambovske standarte Celje-vzhod. Po smrti SA-Obersturmbannführeja Sepp Eggerja, ki je padel v boju z banditi, ki so prišli od drugod, je bilo izpraznjeno to poveljniško mesto. Za novega poveljnika je bil imenovan SA-Sturmbannführer Studenschnik.

Predelovanje štajerskega sadja. Že v poletju leta 1942 je šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem gauleiter Uiberreiter Zvezi štajerskih rajfajznovk dal nalogo, da naj organizira predelavo sadja in zelenjave na Spodnjem Štajerskem na zadružni podlagi. Pri tem je bilo vodilno načelo, da mora biti prvotni producent deležen tudi tam, kjer gre za vnovčenje njegovih proizvodov. V ta namen je bila leta 1942 ustanovljena Južnoštajerska zadruga za vnovčenje sadja in zelenjave »Južno sadje« s sedežem v Mariboru, ki je imela te dni svojo prvo glavno skupščino. Iz poslovnega poročila je posneti, da je že v zadnjih treh mesecih poslovnega leta 1942 v zasilnih 4 fabrikacijskih obratih bilo predelanih 376 vagonov južnoštajerskega sadja v 118 vagonov sadnih sokov in 200 vagonov jabolčne in bučne mezge. V letu 1943 je bilo predelanih 220 vagonov surovega blaga. Tako je v začetni dobi izpolnila zadruga svojo nalogo. Sedaj se bližajo v nahitrejšem tempu dela k izgraditvi med časom kupljenih naprav v Mariboru in Celju h koncu. V Celju bosta dve novi napravi v stanju predelati tudi največjo količino letine. Predvidena pa je tudi še nadaljnja izgraditev naprav.

Velik porast nasadov soje na Štajerskem. Znano je, kako pomembna oljarica je soja, ki je uporabna tudi sicer bolj kakor katera koli druga rastlina. Zato so že pred to vojno marsikje vabili kmetovalce, naj sade sojo. V Štajerskem se je začela propaganda za saditev soje leta 1937 in je tedaj samo ena kmetija posadila eno tretjino hektarja s sojo. Propaganda v nadaljnjih letih je dosegla, da je bilo na Štajerskem leta 1943 že 105 kmetij, ki so pridelovale sojo na znatni površini 135.3 ha. Štajerska je namreč zelo ugodna za nasade soje.

Požrtvovalne žene v Laškem so pred nedavnim obiskale ranjene vojake. Da ne bodo prišle k ranjencem praznih rok, so prej napekle okrog 50 kg peciva in zbrale mnogo cigaret. Z vsem tem so obdarovale ranjence.

V Gradcu so umrli: Klemenčič Janez, Florjančič Franc, Cvetko Reza in Cvetko Rupert.

Iz Hrvaške

Hrvatske vodne prometne žile. Na bodoči razvoj blagovnega prometa na Hrvatskem bo v bodoče vse bolj vplivala zgraditev in zboljšanje rečnega sistema. Čeprav bodo seveda tudi v bodoče igrala glavno vlogo pri izvozu in uvozu raznega blaga posamezna dalmatinska morska pristanišča, bodo važen činitelj v hrvatskem gospodarstvu tudi glavne vodne žile, s katerimi razpolaga Hrvatska. V prvi vrsti prihajajo v poštev tri največje reke, ki so za plovbo že danes sposobne. To so Donava, Drava in Sava. Donava je že pred leti igrala važno vlogo v blagovnem prometu vseh dežel in držav, ki jih je s svojim tokom vezala nase. Njena vloga bo pa vsekakor še večja, ko se bo spopolnil še rečni sistem njenih glavnih pritokov. Donava meji sedanjo Hrvatsko in Ogrsko v dolžini 270 km. Glavna rečna pristanišča so Vukovar, Beočin in Zemun. Drava je plovna od Barča dalje, t. j. 200 km zahodno od Osijeka. Glavna dravska pristanišča so Barč, Belišče in predvsem Osijek. Sava je pa sposobna za rečni promet od Siska dalje, t. j. 100 km vzhodno od Zagreba. Glavna rečna pristanišča ob njenem toku, so Sisak, Slavonski Brod, Brčko in Hrvatska Mitrovica. Iz dosedanjih statističnih podatkov je razvidno, da so se gospodarski krogi posluževali vodnih poti prvenstveno za prevoz lesenega stavbnega gradiva in lesnih izdelkov posameznih lesnih industrij ter drv za kurjavo. Na drugem mestu je bil prevoz raznega ostalega gradbenega materijala. Hrvatska oblast ima pripravljene načrte za zboljšanje rečnega prometa. V prvi vrsti hoče zboljšati rečni promet na Savi ter je v ta namen predvidela celo vrsto javnih del, ki se predvsem nanašajo na regulacijo Save. Na ta način bodo na Hrvatskem tudi preprečili skoraj vsakoletne poplave ter bodo dobili na razpolago precej obširna področja zemlje, ki so bila dosedaj zamočvirjena. Že z dosedaj izvršenimi javnimi deli so pridobili več kot 20.000 oralov dobre zemlje.

Iz Srbije

Sodelovanje med Srbijo in Nemčijo. »Donau Zeitung« poroča, da se srbsko časopisje v zadnjem času bavi z opisom dveh najnovejših dogodkov, ki sta značilna za sedanje razmerje med Srbijo in Nemčijo. Na prvem mestu je povratek v domovino nove skupine srbskih vojnih ujetnikov. Srbsko časopisje navaja, da je prispel pred dnevi v Beograd nov transport srbskih vojnih ujetnikov s posameznih nemških in italijanskih taborišč. V vsem se je vrnilo v domovino 210 srbskih oficirjev, podoficirjev in vojakov. Na postaji so jih sprejeli zastopniki srbske vlade, beograjski župan in številno občinstvo. S postaje so bivše vojne ujetnike prepeljali v vojaško bolnišnico, ker so vse zdravniško pregledali. Večina bivših vojnih ujetnikov se je že lahko vrnila na svoje domove, ostali bodo pa lahko odšli k svojcem, kakor hitro si bodo malo opomogli.

Istočasno z vrnitvijo nove skupine srbskih vojnih ujetnikov v domovino, se je v Beogradu zbrala nova skupina mlajših srbskih kmetov ter se pripravlja na odhod na študijsko potovanje v Nemčijo, kjer si bo poglobila in spopolnila znanje, ki ga mora imeti danes vsak sodoben kmetovalec, vinogradnik in živinorejec.

Uvedba tobačnih nakaznic v Srbiji. Srbski finančni minister je izdal odredbo, s katero je nanovo uredil prodajo in nakupovanje tobačnih izdelkov v Srbiji. Odredba, predvideva s 1. majem t. l. uvedbo tobačnih nakaznic na vsem srbskem državnem področju, izvzemši Beograd in Banat, kjer so tobačni izdelki že dalje časa na karte. Tobačne nakaznice bodo dobili vsi moški stari nad 20 let Vsak kadilec bo pa moral predložiti še izjavo dveh prič, da je res kadilec. Žene tobačnih nakaznic ne bodo dobile.

Dodatne živilske nakaznice za delavce

Za mesec april bo mestni preskrbovalni urad delil dodatne živilske nakaznice za delavce po številkah potrdil, tako da pridejo na vrsto v torek, 4. aprila 1—100, v sredo, 5. aprila, 101—200, v četrtek, 6. aprila, 201—300, v petek, 7. aprila, 301—400, v soboto, 8. aprila, 401—500, v torek, 11. aprila, 501—600, v sredo, 12. aprila, 601—700, v četrtek, 13. aprila, 701—800, v petek, 14. aprila, 801—900, v soboto, 15. aprila, 901—1000, v ponedeljek, 17. aprila, 1001—1100, v torek, 18. aprila, 1101—1200, v sredo, 19. aprila, 1201—1300. Dodatne živilske nakaznice za delavce se bodo delile med uradnimi urami v sobi 3., I. nadstropja palače Bata.

Omejitev odsvojitve in pridobitve motornih vozil

Šef pokrajinske uprave je izdal naredbo, s katero se omejuje ter prepoveduje odsvojitev in pridobitev motornih vozil brez dovoljenja pristojnih oblasti. Naredbo prinaša »Službeni list«.

Poziv za oddajo pnevmatik

V smislu naredbe šefa pokrajinske uprave VIII. št. 1153-2 z dne 17. marca 1944 (Sl. l. št. 39/20 ex 1944) se morajo oddati dne 5. aprila med 13—18 pnevmatike (plašči in zračnice) **velikosti 4.00x15, 4.50x15, 5.00x15, 5.50x15.**

Oddaja se tudi pnevmatika vozil, ki so bila osigurana (rezervirana — »sicher gestellt«) po viš. SS in polic. vodji v XVIII obrambnem okrožju — vodilni štab za pobijanje tolp.

Kraj oddaje: »Javna skladišča«, Ljubljana, Ciril-Metodova (bivša Tyrševa) cesta 33, skladišče št. 10.

Za pnevmatike drugih dimenzij bodo sledili podobni pozivi.

FILMI TEGA TEDNA

Novi zvočni tednik prinaša lepe prizore z dela potapljačev ob potopljeni ladji, s Proslave 5 letnice samostojne Slovaške, zaprisege francoskih prostovoljcev SS in sprejema ranjencev v Saarbrückenu, kamor so dopotovali z nekaterimi zamenjanimi ujetniki vred ter nemškimi izseljenci iz prekmorskih dežel in celo iz Mehike. Zanimivi so posnetki, ki kažejo izdajalskega Badoglia in pa voditelja protikomunističnih Valoncev Degrella. Živahna je bila jubilejna radijska oddaja za Nemce v vseh drugih delih sveta in za mornarje v službi na trgovskih vožnjah. Posebnost je mali robot, tank »Goliat«, ki je novo orožje. Komaj tako velik je kakor otroški avtomobilček, ki ga otrok sam poganja, ko sedi v njem. Zdi se, da je z voditeljem povezan z žico, ki se avtomatično odvija, ko se tank oddaljuje. Tank nosi s seboj veliko količino najučinkovitejšega razstreliva. Ko ga najbrže z električnimi povelji, čeprav ne brezžičnimi, njegov vodja, ki je seveda dobro skrit, pripelje do sovjetskega ogromnega tanka, »Goliat« eksplodira in uniči orjaka. Na vzhodnem bojišču vidimo priprave in vse delo za redno oskrbo bojišča, boje med oklepniki in estonske prostovoljce SS, borbe ob zaledenelih jezerih na leningrajskem bojišču. Tudi opazovalni balon vidimo in zanimive topniške dvoboje. Svojevrstni so posnetki angleških terorističnih bombnikov z velikanskimi repi prave megle, katere nastanek so sprožili v visokih višinah. Dalje vidimo organizacijo letalske obrambe, napade lovcev na bombnike. V plamenih padajo: zanimive so njihove ruševine. Značilen je izrez iz angleškega zvočnega tednika, ki kaže, kako zdelani pristajajo nekateri štirimotorniki tudi še na angleških letališčih. Ogromen je aparat, ki vodi in nadzoruje letalske obrambo, katera dosega vedno večje uspehe. Obrazi pilotov, ki so se rešili iz bombnikov, govore dokaj jasno o vsem, kar so doživeli.

TEL. **KINO »UNION«** 22-21

Grandiozna filmska vizija iz življenja slavnega zdravnika, dobrotnika trpečega človeštva

»Paracelsus«

Werner Kraus, Mathias Wiemann, Annelies Reinhold, M. Urtel itd.

Predstave ob nedeljah ob 10.30, 15, 17 in 19.

TEL. **KINO »MATICA«** 22-41

Ljubavna drama iz varijetejskega življenja. Senzacijonalne atrakcije na vrvi.

»Tonelli«

V glavni vlogi: Ferdinand Marian, Winnie Markus, Mady Rahl

Predstave ob nedeljah ob 10.30, 15, 17 in 19.

TEL. **KINO »SLOGA«** 27-30

Krasna glasba, zaljubljena srca, mladost in lepota je vsebina zabavnega in finega humorja polnega Terra-filma v mojstrski režiji Geze v. Bolwary:

»Čudno naključje«

Elfie Mayerhofer, Hans Söhnker, Maria Koppenhöfer, Lisa Lesko i. dr.

Predstave ob nedeljah ob 10.30, 15, 17 in 19.

KINO »KODELJEVO«

Telefon 41-44

Globoka drama iz družinskega življenja

Noč brez slovesa

Anna Dammann, Ludvik Diehl, Hans Söhnker

Predstave ob nedeljah: ob 14.30, 17 in 19; ob delavnikih ob 19.

Novo izšlo!

Delo slavnega pisatelja A. Dumasa

»Trije mušketirji«

Dve lepi knjigi nad 800 str. Vez. 180 lir. Dobi se v vseh knjigarnah in v založbi

KNJIGARNA ANT. TURK NASL.

Ljubljana, Pražakova ulica 12

Križanka št. 131

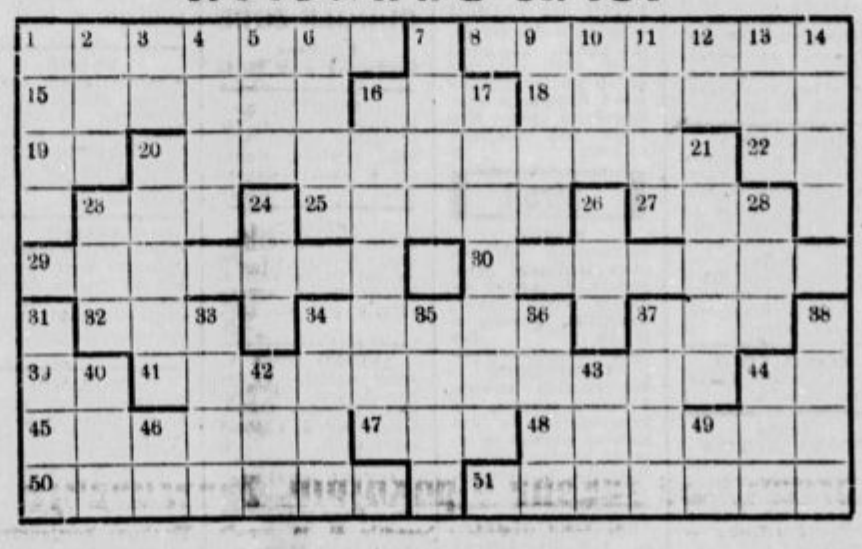

Vodoravno: 1. juridična oblast, 8. naprava za dviganje, 15. glasbenik, 16. pravoslavni duhovnik, 18. surovo, 19. egipčanski bog, 20. ime in priimek mlajšega slovenskega pisatelja, 22. osebni zaimek, 23. vodna žival, 25. žensko ime, 27. domača jed, 29. prapor, 30. alkaloid, ki ga uporabljajo pri očesnem zdravljenju, 32. domača žival, 34. francosko krstno ime, 37. uradni spis, 41. izraz iz geometrije, 44. pravi, reče, 45. japonski templji, 47. finsko pristanišče, 48. južni sadež, 50. kraj na poti iz Kamnika v Savinjsko dolino, 51. želja.

Navpično: 1. gorenjska reka, 2. latinsko »moli!«, 3. »dg«, 4. kraj v Vojvodini, 5. planina v Srbiji, 6. sestavljajo besedo, 7. neobuti, 9. dolina v Julijskih Alpah, 10. del posode, 11. egipčanska sveta ptica, 12. veznik, 13. evo, vzemi, 14. ozemeljski pas (tujka), 16. jed, ki je zdaj pri nas zelo pogosta, 17. španski pomorščak, ki je odkril Peru, 20. kraj v blejski kotlini, 21. del ptičje glave, 23. otok v Jadranu, 24. domača ptica, 26. naslov dela Jalenove trilogije, 28. morska žival, 31. abesinski vernik, 33. krojaški izraz, 34. nordijsko božanstvo, 35. časovno razdobje, 36. isti, podoben, 37. azijska država, 38. vrtna vrata, 40. nočno zabavišče, 42 oblika pesnitve, 43. stari veznik, 44. del tedna.

Rešitev križanke št. 130

Vodoravno: 1. krpe, 5. patrona, 11. Ibar, 13. morda, 16. krama, 17. proga, 18. eben, 19. podloga, 21. Alan, 22. Ld., 23. loka, 26. tank, 29. ni, 31. redek, 32. rabin, 35. Krist, 37. ravno, 38. Murat, 38. akšam, 41. re, 42. Arad, 44. vera, 45. NR, 47. obrv, 50. Amerika, 54. Lika, 56. vojak, 57. Alena, 58. kocen, 59. obet, 60. skokoma, 61. Šara.

Navpično: 1. kmet, 2. rob, 3. predverje, 4. edn., 6. ako, 7. trda, 8. ral, 9. omot, 10. nag, 11. Ira, 12. bolnišnica, 13. aga, 14. rana, 19. pokora, 20. Ankara, 22. Lear, 23. Lena, 24. Krma, 25. Obri, 27. Krka, 30. Isar, 31. rr, 33. Au, 34. ia, 36. t. m., 40. novo, 43. delo, 44. vino, 46. mana, 48. bob, 49. vat, 51. mak, 52. rek, 53. kam, 54. los, 55. ker.

Oddajniška skupina »Jadransko primorje«

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 2. april:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Veseli zvoki za nedeljsko jutro; vmes: 8.30 Poročila v slovenščini — 9 Orgelska glasba, nedeljsko razmišljanje, praznična glasba — 10 Poročila v nemščini — 10.15 Naša zakladnica — 11.30 Slovenska ljudska oddaja — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.45 Nemški ljudski koncert — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Vsakemu nekaj — 16 Koncert za vojake — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Koncert plesnega orkestra vodi Marijan Vodopivec — 17.45 15 minut za podeželje, inž. Repanšek: Praktična navodila za kmetovalce za april — 18 Filharmonični koncert — 19 Pesmi pojeta sopranistka M. Malnerič in in baritonist R. Petrovčič — 19.30 Poročila

Knjižne nagrade »Družinske pratike«

za leto 1944

je žreb razdelil med naslednje tekmovalce:

Andoljšek Alojzija, Pokopališka 30, Moste-Ljublj.
Christof Jos., šol. ravn. v pok., Povšetova 33 a.
Dovč Jernej, žel. vlakovodja, Stožice 15, Ježica.
Ferbežar Pavla, dijakinja, Šmarje - Sap 13.
Geratič Mirko, uradnik, Marijin trg 4, Ljublj.
Jerina Viktor, Dole 12 — Borovnica.
Kraljič Janez, Florijanska ulica 14, Ljubljana.
Koritnik Ant., trgovka, Gerbičeva 25, Ljubljana.
Košiček Jožef, dijak I. r. mešč. š., Novo mesto.
Krofilič Ivan, noč. čuvaj, Kozarje 35, Dobrova.
Kržin Franc, dijak, Perutkova 1, Ljubljana.
Medven Marija, Dimičeva 8, Ljubljana.
Mrak Savo, akademik, Trnovski pristan 16 b, Lj.
Pečenik Vinko Smolnik 14 — Polhov Gradec.
Rivec Marija, Rakovniška 7, Ljubljana.
Rupnik Jernej, Cer. Logatec 60.
Sneditz Ivanka, Bobovk 3 — Kranj.
Stopar Marija, Rožna dolina XI/12, Ljubljana.
Strah Leopoldina, učiteljica, Velika Lašče 51.
Škof Zofija, Korena 5, Horjul.

Naznanila ljubljanskih prireditev

Dramsko gledališče

Nedelja, 2. aprila, ob 15: »Razbiti vrč«. Izven. Ceno od 24 lir navzdol. — Ob 18: »Lepa Vida«. Izven. Cene od 21 lir navz.

Ponedeljek, 3. aprila: Zaprto.

Kleistova klasična veseloigra »Razbiti vrč« v prevodu dramaturga g. J. Modra. Osebe: Valter, sodni svetnik — Vl. Skrbinšek, Adam, vaški sodnik — Cesar, pisar — Peček, Marta — P. Juvanova, Eva, njena hči — V. Juvanova, Vid, kmet — Korošec, Ruprecht, njegov sin — Nakerst, Brigita — Kraljeva, služabnik — Verdonik, Liza, dekla — Pugljeva, Meta, dekla — Verdonikova, birič — Pfeifer, Režiser prof. Šest, scenograf A. Gerlovičeva, kostumi J. Vilfanove.

Operno gledališče

Nedelja, 2. aprila, ob 14.30: »Gorenjski slavček«. Izven. Cene od 36 lir navzdol. — Ob 18: »Melodije srca«. Izven. Cene od 40 lir navzdol.

Ponedeljek, 3. aprila: Zaprto.

J. Gregorc »Melodije srca«, operета v 3 dejanjih. Napisal H. Stepančič. Osebe: Arnič — Zupan, Silva — Mlejnikova, Vera — Barbičeva, Anda — Sancinova, Katja — Japljeva, Gizela — Slavčeva, Viktor — P. Kovič, Amalija Mirtičeva — Gorinškova, Marija Bariličeva — Bučarjeva, Zvonko Okretič — M. Sancin, Ala Bariličeva — Poličeva, Milavski — Milčinski, Marijana — Koširjeva, Marjan — Bajde, radio napovedovalec — Pianecki, radio tenor — M. Brajnik i. dr. Dirigent J. Gregorc, režiser E. Frelih, koreograf P. Golovin, scenograf inž. Franz. — Opozarjamo, da bo nastopil v partiji Marijana Bariliča prvič Boštjančič.

Frančiškanski oder

Nedelja, 2. aprila, ob 16: »Pastir Peter in kralj Maliban«. Bajka v štirih slikah.

Kaj nam slika Wagner v »Tannhäuserju«

Pomladna pokrajina v mraku. Iz daljave zveni pobožno petje romarjev. Bliže in bliže se glasi pesem spokorjencev, dokler ne zadoni bučno kot orgle. V dolgi vrsti se vrste romarji, tja proti Rimu so usmerjeni, tam v daljavi nekje izzveni njih petje. — Gozd izginja v tajinstvenih meglah, rožnat sij prosvita, čarobno so nam odpira in že smo v deželi boginje ljubezni. Vitez Tannhäuser poje v Venerinem objemu himno o ljubezni. Vse se pretaka v sladkobo in poltenost, čutna omotica se stopnjuje do ekstaze, tedaj se nenadoma razblini ta bajni privid, Venerina gora se zgrudi z divjim hrupom in ko se meglice razprše, zagledamo prejšnjo mirno pomladno pokrajino. Iz daljave slišimo zopet petje romarjev, ki se vračajo iz svetega mesta. Koral se dviga mogočno; sveže zelenje vzklije iz romarjeve palice, ni dvoma: spokorniku zažari znova odrešenje.

Poleg glasbe iz »Tannhäuserja« bomo na ponedeljkovem VII. simfoničnem koncertu radijske postaje slišali še »Car Velikega petka« iz Parsifala, v prvi izvedbi Tomčeve Varijacije na narodno pesem »Od kneza Marka« ter pravljično suito »Šeherezado« R. Korsakova Za koncert, ki ga bo pod vodstvom D. M. Šijanca izvajal simfonični radijsik orkester, je nekaj vstopnic še na razpolago v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

~

VI. javna producija gojencev šole Glasbene Matice bo v torek, 4. aprila, ob 18 v mali filharmonični dvorani. Na tej produkciji bo nastopilo 17 gojencev, in sicer: iz klavirskega oddelka: Lajovic Alja, Lajovic Janez, Korenini Saša, Bianchi Vera, Vokal Lela, Jan Jernej, Sevnik Ana Marija, Tušar Svantovita, Pehani Breda, Stefanović Vlasta, Zupančič Nada, Pertot Pavel in Lukec Zdenka. Iz oddelka za violino: Gruden Ida in Turk Ivo. Iz oddelka za flavto: Wohinz Marija, in iz oddelka za solopetje Urbanič Erna. Spored produkcije, ki je na razpolago v knjigarni Glasbene Matice, obsega poleg del iz domače literature tudi razna dela drugih literatur. Produkcija bo zanimiva, zato opozarjamo nanjo in vabimo k posetu.

mu čustvu za cilj: »Vse je prav, kakor želiš, tovariš Stalin.« Ali ni to oboževanje, naša osnovna dejavnost, naš odnos do Boga? Etična čustva so uklenjena s tovarištvom. Tovariši! Ne moreš več krasti, ubijati itd., ako ni v prid rdeči ideji. Hedonskim čustvom je precej prijetno zadoščeno: ugoditi želodcu, ugoditi spolni sli. To je razmeroma dobro preskrbljeno v rdeči državi, celo zelo dobro, ker ta čustva niso podrejena višjim čustvom. Naše tovarišice bi nam vedele dosti povedati. Tudi estetskih čustev ni prezrla matjuška. Treba je dati od časa do časa očem prijetnosti. Za to skrbe filmi, prireditve, mitingi, igranje v taki ali drugačni obliki, igrati z življenjem samim, z delom in učenjem, igrati vse to »novost«. Igranje je nekaj čisto svojskega ruskemu komunizmu, celo naš grobi rdeči pajzkus nam očituje dokaj igrivosti.

Tako stoji ta »nova vera« oprijemljivo pred nami, plesalka na ogromnih peščenih planjavah, orkester, poln inštrumentov in glav, ki igra čudno simfonijo, v kateri čutiš prav ta »igrajoči se« značaj vzhodnega človeka, zato nam tako tuj in brezploden.

Da je vsa ta rdeča organizacija vklenjena v »božje«, to se pravi Stalinove zapovedi, ki jim sledi plačilo in kazen že v sami notranji zavesti in prepričanosti, to je tista končna oblika organizacije, »raj in pekel« na zemlji. Vsa dejanja so posvečena po Stalinu, torej je le v njem popolna odgovornost za zločine, masa in komisarji so le poslušno orodje. To »posvečenje« ali bolje »sataniziranje« je najmočnejša gibalna sila rdeče vojske, sila, ki ustvarja moderne Mohamedance in Stalinove vernike.

Vendar se vdajmo v to, da svet ni le svet katolikov, protestantov in podobno, ampak je svet ljudi, ki kar mrgoli nazorov. Zato pa mora biti dana taka svoboda, ki ne ovira verskega prizadevanja. Toda ravno novi sistemi so pokazali, da je popolna svoboda v takem obsegu lé razkrajanje, kjer bogato žanje prav komunizem, ki mu je vsaka človeška nižina pozitivna v dosego njegovih ciljev in s te nižje plati uklene človeka v poslušno orodje, ki ga moreš po načrtu gibati. Tik pred vojnim izbruhom so se oglašali francoski pisatelji in časnikarji s podobnimi članki, kot je na primer: »Zakaj se sme vse povedati.« »Vsega je preveč.« Novi čas zahteva neke oblike in usmerjenosti in nekoga, ki smer pokaže.

Vse brutalne metode komunizma, ves nadzorstveni sistem, ki je zanj značilen, so po svojem obrazu verna podoba mase, nižjih plasti, ki jim je življenje v večnem zoperstavljanju, v večnem rovarjenju. (Ne mislim tu na zahteve po zboljšanju razmer, ki so bolj upravičene kakor vsi ostali problemi dnevnega reda.) Sistemu se pozna dvignjena pest, ne srp in ne kladivo mu nista tako čudovito blizu in svojska. Izvršiti tisto zadnje dejanje v zgodovini: vlado mase, vlado brezdomcev in temnih elementov in vanje posvečenega četrtega stanu; to je cilj. Toda dvigniti proletariat k vladanju, s tem ni prav nič doseženo k dvigu njegove duhovnosti, njegove duhovne in stanovske upravičenosti, ki mora biti na določeni višini, vzporedno z ostalimi ljudskimi plastmi. Svoboda v dviganju iz stanu v stan, svoboda v duhovnem vzponu: tu ne sme biti meja, tu naj se zažene vse k soncu po svoji moči in rasti. Tega žal razmere niso dovoljevale in je bilo skoraj samoumevno, da so dvignjeni stanovi dedovali svojo izobrazbo sposobnim ali nesposobnim sinovom, ker se tako spodobi, dočim je bila »nižjim« slojem pot večkrat zaprta ali gmotno nemogoča ali le zaradi te časti. Izraz »nižji« sloji ob takem pojmovanju stanu sploh odpade in ga bomo sčasoma nujno črtali iz dnevnega besednjaka naše dobe.

Pa o tem ni umestno razpravljati danes, ko je svet oglušil, ko razsodnosti več ni in hodijo po gozdnih zavetiščih tovarišice vseh slojev, dvigajo pest in slave gozdno idiličnost ter uživajo »tovariško srečo«, »tovariško svobodo«: to je sladek grizlj za temna ozadja, ki jih omamljeno oko ne vidi.

V kratko sem ti odgovoril, Dušica, povedal ti nekaj misli, kaj nam je neomajno sveto, za kar smo se postavili na branik, v čem je upravičenost, da branimo naše svetinje: v naravi človeka, v volji Boga, v človekovi tvornosti in sposobnosti.

To trdno drži in se ne pusti umazati od vsakih ust; ne pusti se begati, laž in zavijanje je najboljše orodje rdeče armade, noben tank bolje ne deluje — zmaga za vsako ceno! Tudi poučuj; dolžnost je, da poučuješ, da izraziš, kar ti narekuje tvoja razsodnost, tvoje spoznanje in čutenje. Tu si že etično vezana. Poglej! Delavci in služkinje uče novo rdečo vero, ker jih poslilja Stalin v svet; ne boje se niičesar, mehanično izpovedo nekaj, do česar niso v nikakem notranjem odnosu — moderni Stalinovi verniki. Tebe pa v tvojem duhovnem bistvu zgrabi, zajame, sili te k izpovedi, torej ne oklevaj, ne zapiraj v sebi, to je etično manjvredno, znak tvoje šibkosti.

MALI OGLASI

Službe dobe

Modelnega MIZARJA za daljšo namestitev sprejme Strojna delavnica, Rimska c. 19.

Upokojen DUHOVNIK sprejme pridno, pošteno gospodinjo-kuharico Ponudbe na Slov. pod »Rožna dolina št. 2593«.

VEČ SOBOSLIKARJEV in PLESKARJEV sprejmem za daljšo dobo takoj. MARTINC Ivan, Zrinjskega cesta št. 7.

VAJENKO ali raznašalko klobukov sprejmem takoj. Salon Kunc, Šelenburgova ulica 1.

HLAPCA h konjem in za drugo hišna dela ter eno služkinjo takoj sprejmem. Domobranska c. št. 7.

SLUŽKINJO mlajšo, za hišna dela sprejmem v službo. - Tavčarjeva 10, pritličje, levo. (b

ČEVLJAR za boljša dela dobi zaslužek na domu. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Čevljar« 2711.

ČEVLJARJE za navadna zbita dela sprejmemo. »TRIUMF« Miklošičeva 12. (b

NOCNEGA ČUVAJA sprejme tovarniško podjetje v Ljubljani. V poštev pridejo upokojeni orožniki ali stražniki. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 2717. (b

POSTREŽNICO starejšo sprejmem takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2720.

FRIZERKO dobro moč sprejmem takoj za stalno. Kirinič, Jernejeva ul. 1.

KROJAŠKEGA pomočnika(-co) sprejmem takoj. GODINA Ludvik, modno krojaštvo, Bernekerjeva 14.

»TITAN« V KAMNIKU išče za takojšnji nastop sposobnega elektrikarja za svoj obrat. Za prehrano in stanovanje je preskrbljeno. Prijave pri tvrdki Frjavec Franc & Co., Ljubljana, Wolfova 12. (b

SOBARICA poštena in spretna, zmožna nekoliko nemškega jezika dobi stalno službo v hotelu »Bellevue«. (b

STALNO SLUŽBO bolniške strežnice dobi takoj zdravo in pridno dekle. Vsa oskrba v zavodu. Plača po dogovoru. Naslov v oglas. odd. »Slov.« pod štev. 2768. b

DESET DELAVK sprejme v začasno delo »Alpa«, Vidovdanska cesta 18. b

SLUŽKINJO ali postrežnico iščem za takoj. Hrana in plača dobra. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2690. (b

POMOČNICO dobro moč, sprejmem za stalno. Vera Pliberšek, krojačica, Poljanska cesta 17. (b

GOSP. POMOČNICO kuharico ali postrežnico večjo kuhe sprejme mala družina. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2725. (b

SLUŽKINJO za vsa domača dela, pošteno in zanesljivo, iščem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2745. (b

SNAŽILKO za čiščenje poslovnih prostorov iščemo. Zaposlitev dnevno 3 ure, od 6.30 do 9.30 zjutraj. Plača po dogovoru. Predstaviti se je osebno od 16—17. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2744. (b

Vajenci

VAJENCA za sobolikarsko obrt sprejmem takoj ali kasneje. Martinc Ivan, Zrinjskega cesta 7.

ŠIVILJSKO VAJENKO in praktikantko sprejmem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2719.

VAJENKO za frizersko obrt takoj sprejmem. Kirinič, Jernejeva ulica 1.

VAJENCA (-KO) (fotografskega) — išče Foto-Grad, Miklošičeva cesta št. 20. (v

VAJENCA mehanikarskega, pridnega in poštenega, 15 do 16 let starega — iščem. - Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2656.

ŠIVILJSKO pomočnico in vajenko, krščansko vzgojeno se sprejmeta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2733. (b

Službe iščejo

POZOR dobrodelna društva! Zaradi dobrega izvežbanja strojepisja grem dnevno nekaj časa za brezplačno na pomoč. Naslov pošljite upravi »Slov.« pod »Zanesljiv« št. 2705. (b

Stanovanja išče'o

STANOVANJE iščem za malo družino. Naslov v upravi »Slovenca«.

OPREMLJENO SOBO po možnosti s štedilnikom ali enosobno stanovanje išče mirna dvočlanska uradniška družina. Prevzame instrukcije ljudskošolskih otrok, bodisi dela na vrtu. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2693.

DIREKTOR (samski) veliko odsoten, išče dvosobno prazno stanovanje v sredini mesta. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Dobra stranka« 2689.

V najem išče

VEČJO SOBO prazno, ali dve manjši, v pritličju, blizu centra, iščem. - Ponudbe pod »Pisarna« št. 2612 upravi »Slovenca«.

KOSNJO v bližini mesta vzamem v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Košnja« št. 2637. (n

IŠČEM trgovski lokal ali pa manjše skladišče na dvorišču ter posebej eno do dve sobi v pritličju za pisarno. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Čim bliže centra« št. 2749. (c

Sobe išče'o

ŠIVILJA samostojna, išče prazno veliko sobo, najrajši s kuhinjo in s posebnim vhodom. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Plačam točno ali naprej« št. 2552. (s

SOBO elegantno, s souporabo kopalnice v sredini mesta išče boljša gospodična. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra plačnica.« (s

Sobe oddaio

SOSTANOVALCA iščem. Pismene ponudbe s podatki na upravo »Slov.« pod značko »Železničar« št. 2626.

Kurivo

DRVA PREMOG IV. SCHUMI DOLENJSKA CESTA in Frančiškanska 10 Telefon 29-61

Prodamo

ZLOŽLJIVE STOLE za vrt in zaklonišče, kakor tudi vsakovrsten rezan in tesan les dobite v skladišču zadruge »Marad« v Živinozdravniški ulici - za Cukrarno. (l

MARMORNA KREDA Bela marmorna kreda, kalijev karbonat 0, 00, 000, 0000. - Plastikol, Sintexpomice, Karbolinej - katran. Olje za jermena stalno na zalogi: PETRONAFTA, Ljubljana, Ciril Metodova 35 a, prej Tyrševa. (l

PRAVE JUTA VREČE lepe prave juta vreče dokler traja zaloga ugodno naprodaj. Petronafta, Ljubljana - Ciril-Metodova št. 35a, prej Tyrševa.

BRIZGALNICO nahrbtno, za trto in sadno drevje, prodam. - Heršič, Rimska cesta 15, Ljubljana. 1

DVE HARMONIKI klavirska (60 basov), kromatična (120 basov) - takoj ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod štev. 2611.

CVETJE vedno v zalogi. Nizke cene. Baloh, Kolodvorska ulica 18 - dvorišče.

MIŠI, PODGANE in ščurke zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobite v drogeriji KANC, Židovska ulica št. 1.

SENO prvovrstno ,vrtno, ca. 600 kg dam za gnoj odgovarjajoče količine. Pot na Fužine 3. (l

PREDVOJNO BLAGO in skoraj nova moška obleka enake kakovosti za srednjo postavo naprodaj. Marin, Krakovska ulica 9. (l

KOSITRNO MREŽO rabljeno, za ograjo kokošim prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2637. 1

MONSTRANCA srebrna, lep vzorec v težini ca 2 kg, v ognju pozlačena in srebrn ciborij, težine ca 1 kg ter ciborij s srebrno čašo, nekaj lepih mašnih plaščev, vse popolnoma novo, ugodno proda ali zamenja J. Hafner, Ljubljana, Prisojna ulica. (l

MOŠKO KOLO poceni prodam. Tovarniška ulica 6. 1

Lahka VINSKA KISLINA Vse pogoje preskrbi kemična industrija. - Ponudbe na poštni predal 13656 Unione Pubblicità Italiana — Milano.

PRODAM: par vis. lahkih čevljev št. 40, par nizkih čevljev št. 37, sob. toplomer +30—27 C, nočnike 2.75—3.5. - Bedenk, na Peči št. 11, Kodeljevo. 1

ŠKORNJE št. 42 in 41 prodam, skoraj nove, ter črno pelerino in jahalne hlače za vitko postavo. - Kasamović, Florijanska 40, spodaj.

PLINSKI RESO na dva grelca proda Korenčan - Karlovška cesta 2. 1

NAPRODAJ dvoje damskih koles, skoraj novi, znamke »Mielle« in »Dürkopp«. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2730. 1

VOŠČENO PLATNO v raznih širinah in v raznih barvah dobite pri F. Ostrelič, Ljubljana, Nabrežje 20, septembra št. 2. (l

DOBRO SENO in otavo, tudi manjšo količino, prodam. — Ižanska cesta 129, znotraj bloka. (l

ZAMENJAM sveža jajca za premog. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2727. (l

3.20 m BLAGA temnomodrega za moško obleko in 1.30 m sivega za moške hlače prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2747. (l

Premog

I. POGAČNIK
LJUBLJANA
Bohoričeva ulica št. 1
Telefon št. 2[illegible]-59

PRODAM dobro ohranjene moške škornje št. 41 in otroške čevlje št. 25. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2725. (l

PRODAM: električni kuhalnik na dve plošči, eno belo emajlirano otroško postelje in spalni fotelj, ves tapeciran, vse v najboljšem stanju. — Ogled od 1—3 popoldne. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2721. (l

Poizvedbe

PISMO težko pričakovano, se je izgubilo včeraj ob pol 12 od univ. knjižnice do Gorupove ulice. - Najditelja prosim, da pismo odda v Gorupovi ulici 24.

OD KMEČKE prodajalne do glavne ceste v Dravljah sem zgubil siv klobuk in aktovko. Pošten najditelj se naproša, da oboje izroči proti visoki nagradi v gostilni Sojar, Dravlje. (c

Posestva

PARCELO do 1000 m² na Bežigradom kupim. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Sončna« št. 2333.

PARCELO stavbno, do 1000 m², v centru Trnovega — kupim. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takoj« št. 2634.

KUPIM ALI VZAMEM v najem večjo travniško parcelo, ležečo ob Cesti dveh cesarjev ali ob poti na Rakovo Jelšo. Ponudbe naj se naslove na upravo Slovenca pod »Mojmir« št. 2692. (p

Stroji

STROJE vsakovrstne, rabljene, staro orodje za gradbeno i. dr. stroko ponudite tvrdki Ileršič, Ljubljana, Rimska c. št. 15. (str

3 STRUŽNICE več vrtalnih strojev, 2 varilna aparata, več kompresorjev in dva stabilna motorja se izredno ugodno prodajo. Muzejska 9, dvorišče. (x

ELEKTROMOTORJE od 1—3 PH kupimo proti dobremu takojšnjemu plačilu. Merkur, Puharjeva 6. (k

Zaslužek

LEP ZASLUŽEK se nudi osebam z lepim nastopom. Zglasite se čimprej! Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2640.

Denar

DRUŽABNIKA-CO sprejmem. Zaradi večjega nakupa blaga in povečanja trgovine potrebujem večjo vsoto gotovine za nakup dobro idočega življenjskega predmeta - lep zaslužek zasiguran. Vzamem tudi posojilo na trgov. hišo v Ljubljani do ca. 300 do 400.000 lir. - Nudi se kapitala zmožnim osebam lep zaslužek, delo solidno. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Trgovina 2756«. d

O POSOJILIH na hiše, posestva in poroštvo dobite informacije Ljubljana, Beethovnova 13, levo, pri JUGO-KREDIT. (d

Vse denarne in trgovske posle izvršim hitro, točno in solidno. Priporoča se: RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka ulica 12 Tel. 38-10.

Kupimo

GRUDNOVO ZGODOVINO starinske novce, slike, omarico, srebrnino - železno blagajno, knjige, znamke, zastore, kupim. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Drava« št. 2439. (k

ZAMASKE stare, neuporabne, in vsakovrstne plutovinaste odpadke kupimo v vsaki količini. Emonska cesta 2 dvorišče-pisarna. (k

LISIČJE KOŽE dihurjeve in kunine, nove in nošene, usnjate kovčke, aktovke - žoge in duše, polhove čepice, nove in stare, pile, lesne pile in jermene, čebelni vosek, svinjske ščetine kupuje trgovina Zdravič, Stari trg 30. (k

STEKLENICE razne vrste, kupujemo. Plačamo dobro. Na vašo željo jih prevzamemo na domu. - B Gustin, Vodnikov trg št. 2.

PISALNI STROJ dobro ohranjen - po možnosti boljše znamke, kupim. Gerovac, Kolodvorska ul. 8. (k

KUPUJEMO prazne cementne in slične papirnate vreče. PETRONAFTA, Tyrševa c. 35a.

LISIČJE KOŽE dihurjeve, veverične in vidrine, nove in nošene, plačujem po ogromnih, visokih cenah. Trgovina Zdravič Stari trg 30. (k

Srebrnino kovance in druge predmete ter dragocenosti vsake vrste kupimo. Takojšnja gotovina. RUDOLF ZORE Ljubljana Gledališka ulica št. 12

ŠPORTNE in globoke vozičke zelo dobro plača trgovina »Ogled«, Mestni trg 3 (vhod skozi vežo). (k

RJUHE dobro ohranjene kupim. Plačam od 200 do 300 lir za komad. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 2665. (k

STARO ŽIMO zopet kupimo. V poštev pridejo tudi žimnice. Trgovina Ogled, Mestni trg št. 3 (vhod skozi vežo). k

ŽENSKI ŠIVALNI stroj kupi in zelo dobro plača Trgovina Ogled, Mestni trg 3, (vhod skozi vežo). (k

ŠPORTNI VOZIČEK do 800 lir kupim takoj. Cenjene ponudbe poslati na upravo »Slov.« pod »Voziček 800« št. 2661. (k

KUPUJEMO: otroške vozičke, kolesa, gume za kolesa. — Šivalne in druge stroje, harmonike itd. — »PROMET«, nasproti križanske cerkve. (k

TENIS HLAČE dobro ohranjene, kupim. V zameno dam tudi živila. Ponudbe na oglas. odd. Slov. pod »Tenis hlače 2751«.

MOŠKE OBLEKE stare čevlje, perilo, pohištvo itd. stalno kupuje Drame Alojzija, Ljubljana, Gallusovo nabrežje 29. k

NAJBOLJŠE PLAČA za steklenice vseh vrst, vinske, likerske, medicinske in parfemske. Kupuje tudi vsakovrstne druge predmete. Metalia, Gosposvetska cesta štev. 16, telefon 32-88. (k

SKOBELNO MIZO (ponk) kupimo. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Mizarna« 2730. (k

SREBRNE PREDMETE kovance, denar, nakit in razne dragocenosti vam vnovči takoj v gotovini AL. PLANINŠEK, Knafljeva ul. 3/I, prej Dvoršakova ulica.

Pouk

INŠTRUKCIJE NOVI TRG 5 Dijakom in privatistom nudimo v skupinah učno pomoč Ura 5 lir. Diplomirani filozofi.

STARŠI! Učno pomoč svojim otrokom dobite (ura 5 lir) na Novem trgu št. 5 pri diplomiranih filozofih.

GOSPA POUČUJE nemščino in italijanščino po hitri in praktični metodi. Ugodne cene. Rimska cesta št. 10/I, desno. (u

POUČUJEM nemščino in druge jezike posameznike(-ce) ali manjše skupine. — Istotam priprava v vseh srednješolskih predmetih, posebno v matematiki. Vrhovčeva št. 12, visoko pritličje, levo (Tabor). (u

Knjige

KUPIMO: Costa, Denckbuch 1857, Naši obmejni problemi 1936, Mitt. d. Musealvereins v. Krain, letnike: 1891, 1894, 1895, 1896, Carniolia, Vaterländ. Zeitschrift 1830 Jahrg. I. Carinthia, Jahrgang I. in tudi kompletno serijo Illyrisches Blatt, kompletne letnike izvzemši 1830, 1832, 1841. Časopis za zgodovino in narodopisje XXVIII, Maribor 1933. Grafenauer, Kratka zgodovina slovenskega slovstva, Pleteršnik, Slov.-nemški slovar, Kronika VI. Ljubljan. Zvon 1882 do 1901 in 1911, 1916. Knjigarna Kleinmayr & Bamberg, Miklošičeva 16.

ZLATA KNJIGA dekleta in žene (broš. 30, vez. 40 lir) nudi res zlate nauke za življenje! — Dobi se povsod!

KNJIGE v raznih jezikih, znanstvene, medicinske in tehnične, novejšega časa, časopisa in tudi cele knjižnice kupuje stalno knjigarna Kleinmayr & Bamberg, Miklošičeva 16.

STARŠI! Kupite svojim otrokom praktični Ročni obzornik (5 lir) in Priročnik 4 jezikov (slovensko—italijanski—nemški—angleški jezik) za 8 lir.

PRODAMO: Panholzer, Vel. zgodbe sv. pisma za katol. mladino mešč. in viš. ljud. šol, 262 str. ilustrirana in zemljevidi, po 7 lir. Pri večjem odjemu po dogovoru. Knjigarna Kleinmayr & Bamberg, Miklošičeva cesta 16. (k

Glasba

HARMONIKE najbolje popravlja in uglašuje po ugodni ceni A. Železnik, Vrhnika, Stara cesta 51, gostilna Oblak. (v

LASTNIKI GLASOVIRJEV! Poslužujte se telefonske številke 39-23, ki pokliče specialno tvrdko za uglaševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev JURASEK, Zrinjskega 7-II., Ljubljana.

HARMONIKO diatonično, po možnosti s poltoni, kupim. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 2624. (g

PIANINO prodam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2748. (g

Radio

RADIO 4 ali več cevni, dobro ohranjen kupim. Janez Buh, Brezovica 25 pri Ljubljani.

Obrt

GOSTILNIŠKO OBRT rabim proti odplačilu. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod: »Kapital« štev. 2754.

Pozor stavbeniki in hišni posestniki! Dobavljam, polagam in struižim stare PARKETE JOSIP BRLEC Ljubljana KOLODVORSKA 2

Pohištvo

DOBRO OHRANJENO pohištvo imamo po možnosti stalno na zalogi. Trgovina Ogled, Mestni trg št. 3 (vhod skozi vežo). (š

MODROCE patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni RUDOLF RADOVAN tapetnik LJUBLJANA Mestni trg štev. 18

SPALNICO Iz trdega lesa, dobro ohranjeno, proda mizarstvo Artnak, Jenkova ulica 7. 1

Avto-motor

FIAT TOPOLINO in Mercedes limuzina ter motorna trikolica, vsa vozila še skoraj v novem stanju zelo ugodno naprodaj. Merkur, Puharjeva 6. (f

AVTOMOTOR kompleten in mali stabilni motor, oba še v novem stanju zelo ugodno naprodaj. Muzejska 9, dvorišče.

DKW AVTO motorno kolo ter stare avtomobile in motorna kolesa kupimo proti zelo dobremu plačilu in takojšnji gotovini. Merkur, Puharjeva 6.

MOTORNA TRIKOLICA Moto Guzzi — še skoraj v novem stanju, do 1500 kg, pripravljena tudi za pesek voziti, zelo ugodno naprodaj. Merkur, Puharjeva 6. (f

Kolesa

STARE BICIKLJE motorna kolesa ter gume za bicikljе in motorna kolesa kupimo proti dobremu plačilu. Merkur, Puharjeva 6. (f

25 BICIKLJEV damskih in moških ter motorna kolesa razprodamo. Ogled od ponedeljka naprej: Muzejska 9, dvorišče. (oo

KOLESA moško in žensko stara z gumo ali brez, kupim. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Stara« št. 2738. (oo

Razno

SLIKE za legitimacije najhitreje, reprodukcije, Leica slike na domu in v ateljeju, filmanje pogrebov in vsa fotografska dela izvršuje solidno in po zmernih cenah FOTO-GRAD, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 20. (r

Živali

PETELINA plemenskega - pasme »Royland«, 11 mesecev starega, 3½ kg težkega prodam. Iv. Požar, Parmova 48, VIII. stop. I. nadstr. (j

PRAŠIČKA prodam. Sv. Roka 27, Dravlje. (j

KRASNO TELE bikec, simendolec, od prav dobre mlekarice, je za pleme naprodaj. Vrtačnik, Ljubljana — Tržaška cesta 175. (j

OVČARJA (ILIRCA) čistokrvnega dam v najem ali prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2716. (j

KOZO MLEKARICO prodam. Mahničeva 22 I. Račič, Kodeljevo. (j

JAJCA za valenje od čistokrvnih belih Leghorn kokoši najboljših nesnic. Pasma lani osvežena iz Firence, Italija. Prodaja Babnik Valentin, Glinca 9, p. Ljubljana 7. (j

KONJA vzamem v rejo in v uporabo. Klemen, Savlje 2, p. Ježica. (j

Šiv. stroji

ŠIVALNI STROJ pogrezljiv — ugodno prodam. Nova trgovina, Dunajska cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze).

ŠIVALNI STROJ salonski, pogrezljiv — skoraj nov, ugodno prodam. Gostilna »Pri Martincu«, Poljanska c. št. 55.

»SINGER« šivalni stroj krojački, okrogel čolniček prodam zelo poceni zaradi odpotovanja. Pred šofijo 19, Adamič.

Dvonadstropno hišo na mirnem kraju v središču Ljubljane, lep, svetal lokal, prazno stanovanje na razpolago **zamenjam** za industrijsko stavbo, primerno za lažjo industrijo. Ponudbe z opisom je poslati na oglasni oddelek »Slovenca« pod šifro »Industrija« št. 2559.

KLOBUČARNA „PAJK" Vam strokovno osnaži, preoblika in prebarva Vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica. Zaloga klobukov. — Se priporoča RUDOLF PAJK, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 38 Miklošičeva cesta št. 12. (Nasproti hotela Union)

Niso več krvave brade, britje višek je naslade
Brivna krema RAPIDA brez mila, brez pene
PROIZVODI: VAN KAIT

✚

V 88. letu starosti nas je zapustil naš blagi oče, ded, praded, gospod

Ivan Petek

nadrevident južnih železnic v pok.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 3. aprila 1944, ob pol petih popoldne z žal. kapelice sv. Janeza, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 1. aprila 1944.

Žalujoči rodbini: PETEK, BAJŽELJ in ostalo sorodstvo.

Po kratkem in hudem trpljenju je odšel k Bogu naš

Boris

Pokopan je bil v Gorici na svoj 21. rojstni dan. Sveta maša bo v cerkvi Marijinega Oznanjenja 5. IV. t. l. ob 8 pri oltarju sv. Križa.

Ljubljana, Vrabče, Dornberg, Mengeš, Črnomelj, Špitalič, Maribor, Osjek, 1. IV. 1944.

Bercetovi

ZAHVALA

Za vsa topla sožalja, ki so nam bila izkazana ob bridki izgubi naše nad vse ljubljene, drage, zlate, hčerkice

Vlaste Gmajnar

dijakinje

in vsem, ki so z nami ob tej bridki izgubi sočustvovali — najiskrenejša hvala! Posebno se zahvaljujemo g. primariju dr. Guzelju ter ostalim gg. zdravnikom, čč. sestram in duhovščini za njih nadčloveško skrb, požrtvovalnost in tolažbo, ki so jo nudili hčerkici v času njene dolge bolezni. Najprisrčnejša hvala njeni sošolki za njene lepe in iskrene v srce segajoče poslovilne besede ter ostalim njenim sošolkam, ki so pospremile Vlasto v večnost v tako lepem številu. Najlepša hvala vsem darovalcem prelepega cvetja in številnih vencev, kakor tudi pevcem za prelepe žalostinke. — Najiskrenejša hvala vsem, ki ste jo z nami pospremili na zadnji poti ali kako drugače počastili njen spomin. Vsem Bog plačaj! — Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, 4. aprila, ob pol 8 zj. v farni cerkvi v Trnovem. Ljubljana, 1. IV. 1944. Žalujoči.

Potrti globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da smo v ponedeljek zjutraj po kratkem trpljenju nenadoma izgubili nad vse dobrega moža, očeta, strica in svaka, gospoda

Karla Fišerja

gostilničarja v Novem mestu

in njegovega očeta — starega očeta in strica, gospoda

Josipa Fišerja

posestnika na Drski

Oba blaga pokojnika smo položili k večnemu počitku na farno pokopališče v Šmihelu pri Novem mestu v torek, dne 28. marca popoldne.

Novo mesto, Ljubljana, Zagreb, Zemun, Lipik, dne 28. marca 1944.

Žalujoča rodbina FIŠERJEVA in ostalo sorodstvo.

K pokopu velikega znanstvenika, prelata

dr. Antona Breznika

ravnatelja šolskega gimnazije

se je cvetno sredo popoldne zbrala »množica, ki je nihče ni mogel prešteti.« Slovenski narod je v veliki bridkosti čutil, da je izgubil enega izmed največjih mož. Zato vas nočemo žaliti z zahvalo, da ste s slavo ovenčanemu pokojniku skazali dolžno čast. Globoko ganjeni pa smo bili, ker ste tako obilno in iskreno sočustvovali z zavodom, ki ga je po trpljenju treh let zadel tako težek udarec.

Bog povrni vso vašo ljubezen! Pokojnikove besede pa »naj bi se zapisale v knjigo z bronastim črtalom in s svincem za vedno vklesale v skalo« (Prim. Job 19, 23).

Ljubljana, na cvetno nedeljo 1944.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

SODNO DEPOZITNI ODDELEK, HRANILNIKI, TEKOČI RAČUN. PUPILARNO VARNA! — IZPLAČUJE „A VISTA VLOGE" VSAK ČAS, „NAVADNE" IN „VEZANE" PO UREDBI.

ZA VSE VLOGE IN OBVEZE HRANILNICE JAMČI MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Für »Ljudska tiskarna« — Za Ljudsko tiskarno: Jože Kramarič — Herausgeber, Izdajatelj: Inž. Jože Sodja — Schriftleiter, urednik: Janko Hatner.